29 ՄԱՅԻՍ 2002 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 98 (2543)

Ազգ
Azg armenian daily

Հունաստանի նախագահը Պոնտոսի հույների ցեղասպանությունը համարել է պատմության ահասարսուռ էջերից մեկը

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, 28 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունաստանի Ալեքսանդրիա քաղաքում երկրի նախագահ Կոստաս Ստեֆանոպուլոսի ներկայությամբ տեղի է ունեցել Պոնտոսի հույների ցեղասպանության հիշատակին նվիրված կոթողի բացման արարողություն, որի ժամանակ երկրի նախագահը հանդես է եկել հայտարարությամբ. «Ցեղասպանությունը իրոք տեղի է ունեցել, եւ դա միայն մենք չենք ասում: Հույն ժողովուրդը երբեք չի մոռանա Պոնտոսի ցեղասպանությունը», ասել է Ստեֆանոպուլոսն իր ելույթում, ընդգծելով, որ պատմության ցանկացած վայրկյան չի կարելի մոռացության մատնել, իսկ սեփական պատմության այդ սեւ էջերը երբեք չեն ջնջվի հույն ժողովրդի հիշողությունից: Գրելով այդ մասին, Թուրքական «Սբար» թերթը նշում է, որ Պոնտոսի ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ հույն գործիչներն ակտիվ ջանքեր են սկսել թափել՝ ողեգրելով Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանն ուղղված «հայկական լոբբիի գործունեության մեթոդները»: «Սբարը» մանրամասն թվարկել է նաեւ վերջին ժամանակներս միջազգային հասարակայնության կողմից Հայոց ցեղասպանության իրողության ճանաչման փաստերն ու դրա հետ կապված նշանակալի միջոցառումները:

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Ավարտվեց եւս մեկ «ազգահավաք»

Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովի արդյունքներին սպասելիս

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Երկրորդ խորհրդաժողովի փաստն ինքնին արդեն արժեք է», այսպես սկսեց Հայաստան-սփյուռք երկրորդ համաժողովի փակման արարողության իր ելույթը հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Ըստ նախագահի, անժխտելի է, որ երկրորդ համաժողովն առաջինից տարբերվում է առնվազն երկու կողմերով: Առաջին՝ կազմակերպչական ձեւով, ըստ սեկցիաների, եւ երկրորդ՝ խոսակցությունն ավելի կոնկրետ բնույթ ուներ, այսինքն՝ քննարկվում էին կոնկրետ խնդիրներ: Կա շահերի համընկնում, մնում է ճիշտ կազմակերպել համատեղ գործունեությունը՝ ի նպաստ համահայկական խնդիրների լուծման եւ պետականության ամրապնդման: Պետք է ազգային գաղափարախոսությունը համադրել պետական մտածելակերպին, քանի որ ազգի պահպանման եւ բնականոն զարգացման ամենակայուն երաշխիքը ձեռք բերված պետականության ամրապնդումն է:

NT

Նախագահը, փաստորեն, ամփոփեց երկօրյա համաժողովի արդյունքները, որոնք նախորդի համեմատ ավելի գործնական էին: Առանձին ոլորտների քննարկումների ժամանակ հնչած առաջարկների եւ ելույթների արդյունքում որոշակիորեն ուրվագծվեցին այն առաջնահերթ խնդիրները, որոնք Հայաստանը եւ սփյուռքը դնում էին իրենց առջեւ: Կրթության, գիտության եւ մշակույթի ոլորտում համատեղ կրթական ծրագրերի մշակման, ողջ հայ երիտասարդության եւ ուսանողության հաշվառման, գիտական պոտենցիալի մասին հստակ ինֆորմացիոն բազայի ստեղծման եւ հանրակրթական դպրոցները համակարգիչներով ապահովելու խնդիր դրվեց: Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները հնարավորություն են տալիս ոչ միայն համատեղել հայրենիք-սփյուռք քաղաքական հարաբերությունները, այլեւ երկու բեւեռների երիտասարդների միջեւ անմիջական կապի ստեղծումը:

Տես ► էջ 3

ԻՏԱԼԻԱ

«Եղբայր դարձան» Ռուսաստանն ու ՆԱՏՕ-ն

Երեկ Իտալիայի մայրաքաղաք Հռոմից 15 կմ հեռավորության վրա գտնվող ռազմակենտրոնում գումարվեց ՆԱՏՕ-ի երկրների խորհրդաժողովը, մասնակցությամբ կազմակերպության անդամ 19 երկրների եւ Ռուսաստանի: Ստորագրվեց նոր համաձայնագիր, ստեղծվեց Ռուսաստան-ՆԱՏՕ նոր խորհրդաժողով: Ռուսաստանն առանց վետոյի իրավունքի այսուհետ խոսք կունենա այնպիսի հարցերում, ինչպիսիք են միջուկային եւ ստրատեգիական զենքերի չտարածումը, միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարը, զանգվածային ոչնչացման զենքերի չտարածումը, տարածաշրջանային մի շարք հարցեր, ինչպես նաեւ արտակարգ իրավիճակների ստեղծման դեպքում:

Համաձայնագրի ստորագրումից հետո Մ. Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշն ասաց, որ պատմության մեջ բեկում առաջացավ, «Նոր Ռուսաստանը միացավ մեզ ընդդեմ հասարակաց թշնամուն՝ ահաբեկչությանը»: Իր հերթին Ռուսաստանի նախագահ Պուտինը խոստովանեց, որ 50 տարի Ռուսաստանը գտնվել է աշխարհի մնացյալ մասի հետ անտագոնիստական դիրքերում, սակայն այսուհետեւ այդպես չի լինի:

Ոչ, Ռուսաստանը դեռեւս չի միանում ՆԱՏՕ-ին, այլ համարվում է լիարժեք գործընկեր: Գալիք օրերը ցույց կտան, թե համագործակցությունը մինչեւ որտեղ կգնա, մանավանդ երբ ՆԱՏՕ-ի տարածումը շարունակվի Ռուսաստանի սահմանների մերձակայքում:

(Այս մասին տեսնել մեր աշխատակցի մեկնաբանությունը ներքեւի սյունակներում):

Հռոմում ավարտվեց ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովը

Արդյունքները դեռեւս ամփոփվում են

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

«Ազգը» նախորդ համարում «Պուտին-Բուշ հանդիպման արդյունքները գնահատելու առումով կարեւորը ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովն է» խորագրով անդրադարձավ ռուս-ամերիկյան մերձեցման խնդիրներին: Անդրադարձն ամենեւին պատահական չէր: Այն առումով, որ մերձեցումն ինքնաբերաբար չեզոքացնում է ռուսական այսպես կոչված վտանգը, իսկ դա հանգեցնում է Եվրոպան այդ վտանգից պաշտպանելու անհրաժեշտության վերացմանը, այս պայմաններում ՆԱՏՕ-ն կորցնում է պաշտպանական իր ֆունկցիան եւ վերածվում Եվրամիությանը վերահսկելու արդյունավետ միջոցի:

ԵՄ-ԱՄՆ տարածայնությունները պաշտոնական Վաշինգտոնի համար վերահսկողությունը հրամայական են դարձրել: Թերեւս դրանով են պայմանավորված եվրոպական երկրներին սպառնացող ռուսական վտանգի «չեզոքացման» ԱՄՆ-ի շահագրգռությունները: Հարցը, սակայն, սոսկ վերահսկողությունը չէ, այլ ԵՄ-ի արագ արձագանքման զորավիճ միավորումները: Ակնհայտ է, որ ռուսական վտանգի չեզոքացման պարագայում վերանում է նաեւ այդ զորամիավորումների կազմավորման անհրաժեշտությունը: Այլեւս ԱՄՆ-ի ձեռքին գործիք դարձած ՆԱՏՕ-ն Եվրոպայում, իբրեւ ռազմական կառույց, այլընտրանք չի ունենում, այսպիսով ԵՄ-ի վրա ամերիկյան վերահսկողությունն ավելի քան լիարժեք է դառնում:

Տես ► էջ 5

«Համազգային» համերգ եւ ճաշկերույթ Սարդարապատում

Հայոց պետականության վերականգնման 84-րդ տարեդարձի եւ խորհրդաժողովի փակման առթիվ

84 տարի առաջ Հայաստանի առաջին հանրապետության ստեղծմամբ հայոց պետականության վերականգնման եւ Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովի փակման առթիվ երեկ երեկոյան «համազգային» համերգ տեղի ունեցավ Սարդարապատի հուշահամալիրում: Խորհրդաժողովի մասնակիցները, թվով ավելի քան 2000 հոգի, գլխավորությամբ հանրապետության նախագահի, Ամենայն հայոց հայրապետի, ԼՂՀ նախագահի, հայկական զույգ հանրապետությունների վարչապետների, կառավարության մյուս անդամների, հուշարձանի մուտքի մոտ դիմավորվեցին տեղի ազգաբնակչության մատուցած բերք ու բարիքով: Այնուհետեւ, Սարդարապատի անմահ հերոսների հիշատակին նվիրված հուշարձանին ծաղկեպսակ զետեղելուց հետո, ներկաները վայելեցին զանգակակիր սյուների եւ խոյահարող ցուլերի միջեւ սարքված ընդարձակ բեմի վրա տրված հրաշալի համերգը, որի երաժշտական ձեւավորումն ու ղեկավարումը պատկանում էր Արա Գեւորգյանին, իսկ կատարումը՝ երաժշտական եւ պարային մի շարք խմբերի: Վերջում տրվեց ճաշկերույթ՝ ի պատիվ խորհրդաժողովի մասնակիցների:

ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նախագահը ծաղկեպսակ դրեց Եղեռնի զոհերի հուշահամալիրին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՄԱՅԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Անվտանգության խորհրդի նախագահի, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը եւ վերջինիս հրավերով Երեւանում գտնվող ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Ռուշայլոն այսօր այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ՝ հարգանքի տուրք մատուցելու 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին: Նրանք ծաղկեպսակ դրեցին զոհերի հիշատակը հավերժացնող հուշահամալիրին: Բարձրաստիճան այրերը եղան նաեւ Ցեղասպանության թանգարանում, դիտեցին ֆրանսահայ հայտնի նկարիչ Ժանսեմի այդ թեմայով աշխատանքները: Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց թանգարանի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը, Վլ. Ռուշայլոն Ծիծեռնակաբերդ է այցելում արդեն չորրորդ անգամ: Իր առաջին այցելության ժամանակ նա թանգարանի հուշամատյանում կատարած գրառման մեջ դատապարտել էր ցեղասպանությունը եւ ցավակցել հայ ժողովրդին:

Այսօր ծրագրված է Վլ. Ռուշայլոյի հանդիպումները ՀՀ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերժ Սարգսյանի, ազգային անվտանգության նախարար Կարլոս Պետրոսյանի հետ:

ՌԴ պատվիրակության այցը համընկել է Հայաստանի Հանրապետության տոնին, եւ այսօր երեկոյան Վլ. Ռուշայլոն կմասնակցի Սարդարապատում կայանալիք միջոցառմանը:

BBC-2-ը Հայոց ցեղասպանության մասին՝ հունիսի 2-ին

«Արշավ հանուն Հայոց ցեղասպանության ճանաչման» կազմակերպությունից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ բրիտանական BBC հեռուստակայանի մի անգամ հետաձգված «Correspondent» («Թղթակից») հաղորդումը՝ նվիրված Հայոց ցեղասպանությանը, հեռասփռվելու է առաջիկա կիրակի՝ հունիսի 2-ին, կեսօրից հետո, ժամը 7:15-ին (Գրինվիչի ժամանակով) BBC-2 հեռուստաալիքով: Հետաձգման պատճառը, ըստ լրատվության, եղել էր այն, որ զուգադիպել էր «Տարվա երիտասարդ երաժիշտը» մրցույթը հեռասփռելու հետ:

Հ. Ծ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրք հետազոտողների խումբը կայցելի Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի 30-ին չորսօրյա այցով Հայաստան կժամանեն Թուրքիայի «Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի» տնօրեն Ումիթ Օզդաղը, կենտրոնի Կովկասի բաժնի վարիչ Յաշար Քալաֆաթը, Թուրքիայի «Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտի» տնօրեն Օմեր Էնգին Լյութեմը եւ փորձագետ Մահմադ Նիյազի Սեզգին: Այցելության նպատակն է հանդիպել Հայաստանում գործող ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնների ներկայացուցիչների հետ:

Աշխատանքային առաջին օրը՝ հունիսի մեկին, թուրքական պատվիրակությունը կհանդիպի Մարդկային զարգացման միջազգային հիմնադրամի ներկայացուցիչների հետ, ապա կայցելի Ցեղասպանության թանգարան ինստիտուտ: Հաջորդ օրն այցի ծրագրով նախատեսվում են հանդիպումներ Ռազմավարական ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի ներկայացուցիչների հետ, որին կմասնակցի նաեւ հաստատության ղեկավար Րաֆֆի Հովհաննիսյանը, ինչպես նաեւ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի պատմաբանների եւ ակադեմիկոսների հետ: Ենթադրվում է, որ հանդիպումների ընթացքում կքննարկվի նաեւ ցեղասպանության խնդիրը:

Նախատեսված է խմբի անդամների հանդիպումը հայաստանցի լրագրողների հետ, որը տեղի կունենա Արմենպրեսի մամուլի սրահում:

Տագնապալի կացություն Հնդկաստան-Պակիստան սահմանագլխին

Երեկ Հնդկաստանի արտաքին գերատեսչության ղեկավար Ջասվանտ Սինգը «վտանգավոր եւ հուսախաբեցնող» որակեց նախորդ օրը Պակիստանի առաջնորդ Փերվեզ Մուշարաֆի հայտարարությունն այն մասին, թե Պակիստանն ահաբեկչություն չի արտահանում դեպի հարեւան Հնդկաստան կամ որեւէ այլ երկիր: Հնդկաստանի անբավարարվածության պատճառներից մեկն էլ 4 օրվա ընթացքում Պակիստանի զինված ուժերի երեկ փորձարկած 3-րդ հրթիռն է: Այս անգամ էլ, ինչպես նախորդիվ (տես էջ 5), արձակվածը կարճ տարածության՝ 180 կմ հեռահարությամբ հրթիռ է, որ խորհրդանշում է այդ երկրի ատամների սրությունը: Այսուհանդերձ, ինչպես հաղորդել ենք քանիցս, Հնդկաստանը Պակիստանի հետ սահմանի երկայնքին, հատկապես Քաշմիրի շրջանում, տեղադրել է արդեն 750 հազար զինվոր՝ Պակիստանի 250 հազարի դիմաց: Ծայրահեղ լարված է մթնոլորտը, չեն դադարում փոխադարձ գնդակոծումները: Տարածքի շատ գյուղերից ազգաբնակչությունը փախչում է ավելի ապահով նկատվող շրջաններ: Հնդկաստանը երեկ հայտարարեց, որ ինքն առաջինը չի օգտագործի միջուկային զենք:

Հայաստանում ռամկավարները բռնել են լիակատար կայացման ճանապարհը

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության անդամների թիվն օրեցօր աճում է, մայրաքաղաքում, հանրապետության մարզերում ակումբներ ու գրասենյակներ են բացվում:

Օրերս կուսակցության եւս երկու գրասենյակ բացվեց Երեւանի Արաբկիր համայնքում եւ Արմավիր քաղաքում: Միջոցառումներին ներկա էին նաեւ Ռամկավար Ազատական կուսակցության սփյուռքի ներկայացուցիչները: Արաբկիրում նոր գրասենյակի բացմանը ՌԱԿ փոխատենապետ Երվանդ Ազատյանն ուրախությամբ խոսեց կուսակցության՝ հայրենիքում ծավալած գործունեության մասին:

«Հայաստանյան իրականության մեջ անընդհատ կուսակցություններ կբացվեն ու փակվում, փոփոխում իրենց գաղափարախոսությունն ու սկզբունքները, առավոտյան պարզած դրոշը երեկոյան գունատվում է: Ռամկավարները միշտ հավատարիմ են եղել կուսակցության սկզբունքներին, ռամկավարական դրոշը երբեք չի գունատվել», նշեց Երվանդ Ազատյանը: Նրա խոսքերով, ժողովուրդը պետք է համախմբվի այն կուսակցությունների շուրջը, որոնք պատմություն, անցած ճանապարհ ունեն: Ուրախալի է ռամկավարների ակտիվությունը հայրենիքում: Դա նշանակում է, որ Հայաստանում Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը բռնել է լիակատար կայացման ճանապարհը:

ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենադպիր Արտավազդ Մելիքսեթյանն անդրադարձավ Հայաստանի եւ սփյուռքի ռամկավարների միասնական լինելու անհրաժեշտությանը: «Սփյուռքում մենք կարիք ունենք ձեր գոտեպնդումի, դուք նույնպես մեր աջակցության կարիքն ունեք, որպես համահայկական՝ Հայաստան-սփյուռքը ընդգրկող կուսակցություն»:

Սփյուռքահայ ռամկավար Վահագն Քիրիշչյանը, որն արդեն մի քանի տարի հայրենական արտադրանքը Միջին Արեւելք է արտահանում, երկրի զարգացման համար ընդգծեց ազատ շուկայի կարեւորությունը, խոսեց գործարարների համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծելու անհրաժեշտության մասին:

Այս զրույցը տեղափոխվեց Արմավիր, ուր կուսակցության գրասենյակի բացումն ու նոր ակումբի ստեղծումը զուգորդվել էին: Նորաստեղծ կառույցը հանրապետությունում 107-րդն է: ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը նշեց, որ մինչեւ տարեվերջ կծավալվի նաեւ Արմավիրի մարզային շրջանակը:

Ակումբի եւ գրասենյակի բացումներին ներկա էր նաեւ Արմավիրի քաղաքապետ Արարատ Զաքարյանը: Խոսք եղավ քաղաքի խնդիրների մասին: Նորընտիր քաղաքապետն, իր իսկ խոսքերով, պաշտոնավարման կարճ ժամանակահատվածում քաղաքի համար որոշ ծրագրեր արդեն իրականացրել է: Արարատ Զաքարյանի համոզմամբ, խնդիրները շատ են, բայց լուծելի: Նա ողջունեց ավանդական կուսակցության գործունեությունը մարզում եւ պատրաստակամություն հայտնեց աջակցելու ռամկավարների հայրենանվեր նախաձեռնություններին:

ՌԵՊԼԻԿ

Մինչեւ ե՞րբ պիտի մնանք անհանդուրժող

Մայիսի 27-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնադրամի նախաձեռնությամբ եւ ԵՄԱ աջակցությամբ տեղի ունեցավ սեմինար «Լրատվամիջոցները եւ քաղաքականությունը Գերմանիայում» թեմայով:

Նույն օրն իր աշխատանքը սկսեց նաեւ Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովը:

Եվ մամուլն այս ամենին արձագանքեց տարաբնույթ՝ մի ծայրահեղությունից զսպանակվելով դեպի մյուսը:

Նախ, վերը նշված սեմինարի ընթացքում Գերմանիայում առկա թուրքական խնդրի վերաբերյալ հիմնադրամի ներկայացուցիչն ընդամենը պարզաբանեց, որ Գերմանիայում կառավարումը հիմնվում է սահմանադրության վրա, ուստի ազգային պատկանելության հարցեր չեն քննարկվում: Յուրաքանչյուր ազգության ներկայացուցիչ Գերմանիայի քաղաքացի է, եւ տարբերակում ուղղակի չի դրվում:

Իհարկե, նման վերաբերմունքը մենք չենք կարող ընկալել, քանի որ բացահայտ անհանդուրժողականությամբ ենք վերաբերվում մեր ազգի տարաբնակ հատվածներին: Մասնավորապես ցավագին տարբերում ենք ղարաբաղցի-հայաստանցին, մոռանալով, որ միասնություն բարբառելով միասնական չես լինի: Մինչդեռ ինչո՞ւ ենք տարանջատում, եթե ի սկզբանե միասնական ենք՝ գոնե ազգությամբ:

Մամուլը նման անհանդուրժողականությամբ է արձագանքում նաեւ Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովի ընթացքին: Մեծ մասամբ բացասական արձագանքներ հրապարակելով, թերեւս, ձգտում են խորհրդաժողովը ներկայացնել հնարավորինս իմաստազուրկ: Մասնավորապես ոմն Վահե Բեքոյան (Ֆրանսիա) կարծիք է հայտնում, թե տարին 2–3 անգամ իր Հայաստան գալը թե՛ օգնություն է, թե՛ ներդրում, եւ բնավ կարիք չկա նման հավաքների:

Եթե նման կերպ են արտահայտվում խորհրդաժողովի մոտ 1200 պատվիրակներից մի քանիսը, դա դեռ չի նշանակում, որ նման մոտեցումը հատուկ է բոլորին: Եվ հետո, ո՞ւր մնաց տեղեկատվության ճշմարտացիությունն ու օբյեկտիվությունը, երբ հասարակությանը ներկայացվում են «հատընտիր» կարծիքներ:

Ցավալի է, բայց՝ փաստ, որ «մեր չափը չափազանցն է, իսկ սահմանները՝ ծայրահեղության մեջ»:

Ա. Հ.

Կրթական «տրյուկներ»

Առջեւում բուհերի ընդունելության քննություններն են

Մեր կրթական համակարգի բազմաթիվ թերությունների եւ սխալների մասին խոսում ենք անընդհատ եւ, մեծամասամբ, անհետեւանք: Այն, որ շաբաթներ առաջ, բուհական ընդունելության քննությունների ծրագրային որոշ «թեթեւացում» տեղի ունեցավ, բավականին ողջունելի է: Մասնավորապես, մաթեմատիկայի քննական խնդիրների շարքից հանվեց 500 խնդիրներ ներառող ժողովածուն, իսկ քննությունն էլ ծրագրվեց անցկացնել դասագրքերում եղած շրջանակներում:

Իհարկե, սա ողջունելի մոտեցում է, եթե հաշվի առնենք, որ յուրաքանչյուր դիմորդ ի վիճակի չէ որոշակի կլորիկ գումար վճարել՝ ընդունելության քննություններին պատրաստվելու համար: Նման իրավիճակում քննության նյութը դասագրքով սահմանափակելն առաջին հայացքից շահավետ է՝ աշակերտի տեսանկյունից:

Սակայն իրականությունը խոսում է բացարձակապես այլ շահերի մասին: Տվյալ օրինակում ոչ միայն աշակերտ-դիմորդի շահերը հաշվի չեն առնվել, այլեւ, ընդհակառակը, ըստ էության, ոտնահարվել են:

Վերը նշված «500 խնդիրներ» ժողովածուի մեջ ներառված խնդիրները ոչ մի տեղ չեն անհետացել: Դրանք պարզապես հայտնվել են 9-րդ եւ 10-րդ դասարանի դասագրքերում: Ընդ որում, ոչ թե սովորական կարգով, այլ հատուկ աստղանիշի տակ, ինչը հնարավորություն է տալիս ուսուցչին, ըստ աստղանիշի նշանակության, ուղղակի չանդրադառնալ այդ խնդիրներին:

Ի՞նչ է ստացվում. սովորական աչքակապությո՞ւն... Թերեւս: Այնքանով, որ դիմորդը հերթական անգամ խաբվում է, այո՛, խաբվում: Եվ ակնհայտորեն նրա շահերը չէ, որ պաշտպանվում են:

Ընդունելության քննություններն ու կրթական համակարգի կոռումպացված մեխանիզմները նման «բարելավմամբ» միայն ընդլայնում են այն հնարավորությունները, որոնցով ոմանք գրպանում են թերուսների եւ կիսագրագետների «գունավոր» ֆինանսները: Եվ եթե նման կերպ պիտի բարեփոխենք մեր կրթական համակարգն ու, մասնավորապես, դպրոցը, քավ լիցի, ավելի լավ է հանգիստ թողնել այն, ինչ գոնե կա:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արարատի մարզում ստեղծվեց կուսակցությունների քաղաքական խորհուրդ

Մեր երկրի առջեւ ծառացած դժվարությունների հաղթահարմանն է ուղղված քաղաքական կուսակցությունների ծավալած գործունեությունը Արարատի մարզում: 18 կուսակցություններ, որոնց մեջ են մտնում ՀՌԱԿ-ը, ՀԺԿ-ն, ՀՀՇ-ն, ՀԴԿ-ն, ՍԻՄ-ը, «Օրինաց երկիրը», իրենց գործող կառույցներն ունեն Արարատի մարզում: Ինչպես մյուս կուսակցությունները, ՀՌԱԿ-ը եւս մարզում ունի իր կառույցը (շրջանակ), համայնքներում՝ գործող 16 ակումբ: Կուսակցական մարզային կառույցի ստեղծման եւ ակումբների բացման համար հիմք են հանդիսացել հասարակության ցանկությունը՝ ընդգրկվելու նշված կուսակցությունների շարքերը, եւ կուսակցության՝ ժողովրդին ձեռք մեկնելու սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական խնդիրները թեթեւացնելու մտադրվածությունը:

Վերջերս Արարատի մարզում ստեղծվեց կուսակցությունների քաղաքական խորհուրդ: Մինչ այդ կուսակցությունների հանդիպումները տեղի էին ունենում Արարատի մարզպետ Ալիկ Սարգսյանի նախաձեռնությամբ:

Այդ խորհուրդն իր առջեւ դրել է գործունեության այնպիսի նպատակներ, որոնց իրագործմանը հաղորդակից եւ մասնակից կդառնան նաեւ հասարակության բոլոր խավերը: Քանի որ հասարակության ձայնը ոչ միշտ է հասու լինում վերադաս մարմիններին, ապա քաղաքական խորհուրդը հնարավորություն է ընձեռում կուսակցությունների մարզային ղեկավարի միջոցով ժողովրդի առաջադրած խնդիրների լուծման հարցերի մասին տեղեկացնել մարզային կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, ընդհուպ՝ կառավարությանը:

Քաղաքական խորհուրդն իր առջեւ նպատակ է դրել՝ կայունացնել մարզի քաղաքական մթնոլորտը, աջակցել ազգաբնակչության խնդիրների լուծմանը, ուսումնասիրել մարզի բնապահպանական իրավիճակը, ազգային մշակութային արժեքների քարոզչությամբ զբաղվել:

Քաղաքական խորհուրդը մշակել է նաեւ իր գործունեության կանոնակարգը: Խորհուրդը կազմված է մարզում գործող կուսակցությունների ղեկավար մարմինների լիազորված մեկական ներկայացուցիչներից: Նիստերը, որոնք նախագահում եւ վարում են խորհրդի անդամները, խորհուրդը գումարում է առնվազն ամիսը մեկ անգամ:

Կանոնակարգի մեջ են մտել խորհրդի նիստերը, ընդունված որոշումները եւ դրանց կատարման ընթացքը ԶԼՄ-ներով լուսաբանելու առաջարկը:

ԲՐԻՍԻՆԵ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Արտաշատ

Բացվեց «Համահայկական երիտասարդական միջազգային կենտրոն» հիմնադրամի գրասենյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր բացվեց «Համահայկական երիտասարդական միջազգային կենտրոն» հիմնադրամի գրասենյակը: ՀՀ կառավարության կողմից ստեղծված այս հիմնադրամի գործունեության հիմնական նպատակը Հայրենիք-Սփյուռք կապերի նորովի մոդելավորման միջոցով համահայկական երիտասարդական շարժման կազմակերպումն ու որպես միջազգային կենտրոն՝ միջազգային երիտասարդական շարժմանը հայ երիտասարդության ինտեգրումն է:

Հիմնադրամի գործունեության խնդիրներն են Հայաստանի եւ Սփյուռքի երիտասարդական շարժմանն աջակցելը՝ ծրագրերի մշակման եւ իրականացման ճանապարհով, համահայկական բնույթի երիտասարդական մասնագիտական եւ թեմատիկ հավաքների գումարումը, մասնագիտական տվյալների բանկի ձեւավորումն ու ընդհանուր չափորոշիչների մշակումը:

Գրասենյակի բացմանը ներկա ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը նշեց, որ հիմնադրամն արդեն 7-8 ամիս է, ինչ գործում է եւ պետք է համակարգի այն բոլոր առաջարկությունները, խնդիրները, որոնք կներկայացվեն: Ըստ վարչապետի, ճանապարհը բաց է բոլոր նրանց համար, ովքեր նախաձեռնություն կցուցաբերեն:

Նշենք, որ հիմնադրամին է հատկացվել նաեւ Ծաղկաձորի մարզական կենտրոնի մասնաշենքերից մեկը, որի վերանորոգման համար գումարներ են տրամադրվել նաեւ Լինսի հիմնադրամի կողմից՝ շուրջ 2 մլն ԱՄՆ դոլար:

Հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահագն Մկրտչյանի խոսքերով, մինչ Ծաղկաձորի մասնաշենքի վերակառուցումը, կշարունակվեն բովանդակային աշխատանքները, որ իրականացվել են սփյուռքի բոլոր կազմակերպությունների երիտասարդական թեւերի եւ կառույցների հետ: «Բոլորի հետ անխտիր աշխատելու ենք, հաստատելու ենք կապեր, փորձելու ենք մի դաշտի մեջ բերել բոլոր երիտասարդական կազմակերպությունները, համագործակցության ձեռք ենք մեկնելու: Կենտրոնի միջոցով փորձելու ենք գնահատել մտավոր երիտասարդական ներուժը, ստեղծելու ենք համակարգչային ցանցեր, կադրային բանկ, որպեսզի իմանանք, որտեղ եւ որ կազմակերպությունում ինչ հայ երիտասարդ ունենք»,- ասաց գործադիր տնօրենը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելվում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Խորհրդաժողով

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Զանգվածային լրատվության միջոցներն իբրեւ համազգային շահերի պաշտպաններ

Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովի «Տեղեկատվություն եւ զանգվածային լրատվության միջոցներ» թեմատիկ նիստում քննարկվեցին երեք հիմնական խնդիրներ, որոնցից երկուսի՝ ինտերնետի ընձեռած հնարավորությունների օգտագործումը Հայաստանում եւ սփյուռքում եւ ընդհանուր տեղեկատվական դաշտի ստեղծումն ու հաղորդակցության եղանակների մշակումը, քննարկումն ավարտվեց նախորդ օրը, իսկ երեկ քննարկման դրվեց Հայաստանի եւ սփյուռքի ԶԼՄ-ների գործունեությունն արդյունավետ դարձնելու խնդիրը: Հայաստանը կարիք ունի կանոնավոր օգտվելու միջազգային, իսկ սփյուռքը՝ հայաստանյան տեղեկատվական աղբյուրներից: Հայաստանի ԶԼՄ-ներն ազատ դարձնելու հարցը կարեւոր տեղ գրավեց քննարկման ժամանակ: Երեկվա նիստում հիմնական զեկուցողներն էին Կիրո Մանոյանը ՀՅԴ երեւանյան գրասենյակից, ավստրալահայ լրագրող Վիգեն Չեքերյանը, «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը, Պոլսո «Մարմարա» թերթի խմբագրապետ, հրատարակատեր Ռոբեր Հատտեճյանը, «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի խմբագիր Գագիկ Մկրտչյանը եւ «Բոստոն գլոբ» թերթի լրագրող Ստիվեն Քյուրքչյանը Մ. Նահանգներից: Կիրո Մանոյանը խոսեց մամուլի ազատությունների եւ ազգային հիմնահարցերի չափանիշների անհրաժեշտության խնդրի մասին:

Հակոբ Ավետիքյանն իր ելույթում շեշտեց, որ եթե սփյուռքի մամուլի 70 տոկոսը նվիրված է հայաստանյան խնդիրների արծարծմանն ու լուսաբանմանը, ապա Հայաստանի նյութապաշտ մամուլին չի հետաքրքրում սփյուռքի կյանքը: Նա կարեւորեց միջազգային քարոզչության դաշտի օգտագործումը, ընդգծելով, որ CNN հեռուստաընկերության տարբեր երկրների հաշվարկած շաբաթական 3 րոպեն անտեսված է եւ բաց է թողնված մեր ազգային հարցերին միջազգային հանրության իրազեկ դարձնելու հնարավորությունը: Անհրաժեշտ է օտար մամուլում աշխատող հայ եւ այլազգի լրագրողներին ուղարկել ճշմարիտ տեղեկություններ մեր երկրի մասին եւ հնարավորություն ընձեռել ամեն տարի այցելել Հայաստան՝ իրազեկ դառնալու մեր դիրքորոշումներին:

Թուրքիայում հայաստանյան մամուլի անմատչելիության հարցին էր նվիրված Ռոբեր Հատտեճյանի ելույթը: Նա փաստեց, որ «Արմենպրես» եւ «Նոյյան տապան» լրատվական գործակալություններից ստացված լուրերը ստիպված են փոխադրել արեւմտահայերենի, որը դժվարություն է առաջացնում հատկապես օտար եւ խորթ բառերի հաճախակի գործածման պատճառով: Նա իրավացիորեն նշեց, որ թե՛ Հայաստանի, թե՛ սփյուռքի թերթերը կախված պետք է լինեն միայն ազգային շահերից:

Գագիկ Մկրտչյանի համոզմամբ, քարոզչական պատերազմում Հայաստանն այսօր պարտվում է, իսկ օտարերկրյա մամուլում տեղ գտնող հայավնաս քարոզչության դեմ պայքարելու համար հարկ է Հայաստանի նախագահին կամ արտգործնախարարին կից ստեղծել համակարգող հատուկ օղակ, քանի որ առանձին անհատների գործունեության արդյունավետությունը հավասար է զրոյի: Ըստ նրա, քարոզչական դաշտի ստեղծումը այսօրվա գլխավոր խնդիրն է:

Եզրափակիչ նիստում մասնակիցները հանդես եկան կոնկրետ առաջարկություններով՝ ԶԼՄ-ների եւ ինտերնետի ներուժը Հայաստան պետության կայացման եւ ուժեղացման համար արդյունավետ օգտագործելու նպատակով: Նշվեցին Արցախում ինտերնետի բացակայության, մեկ ընդհանուր ուղղագրության անցնելու, լրատվության ազատության, հայկական դպրոցներում հայերենի ուսուցման, մամուլում քաղաքական վերլուծությունների անհրաժեշտության, Մոսկվայի հայությանը սպառնացող ուծացման վտանգի եւ այլ խնդիրներ:

Նիստի համադրող Տիգրան Նաղդալյանն առանձնացրեց լիագումար նիստին ներկայացվող հիմնական խնդիրները: Հաշվի առնելով, որ դասական ուղղագրության հարցի շուրջ կրքոտ ու հակասական կարծիքներ հնչեցին նիստում, որ լեզուն փոխշփման գլխավոր միջոցն է՝ լեզվի խնդիրը համարվեց առաջնային: Լրատվությունը սփյուռքին մատչելի դարձնելու խնդրում կարեւորվեց արեւմտահայերենով հեռարձակվող հաղորդումների ու լուրերի անհրաժեշտությունը: Տիգրան Նաղդալյանը հայտնեց, որ մինչեւ աշուն Հանրային հեռուստատեսությամբ կպատրաստվի «Հայլուրի» արեւմտահայերեն տարբերակը: Հաջորդ կարեւոր խնդիրը համարվեց հետաղված կապի ապահովումը եւ համահայկական հեռուստատեսության ստեղծումը, սփյուռք-սփյուռք կապը:

Թե առաջադրված խնդիրները որքանով կարժանանան մեր կառավարության համապատասխան կառույցների ամենօրյա հոգածությանն ու շոշափելի կյանքի կոչելուն՝ ժամանակը ցույց կտա:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄԸ

Ավարտվեց եւս մեկ «ազգահավաք»

Սկիզբը էջ 1

Քաղաքական խնդիրներից առաջնայինն արտաքին քաղաքականության համահայկական բնույթի առաջնահերթ լուծելիք հարցադրումների հստակեցումն է, որի շուրջ տեսակետները տարաբնույթ էին: Փորձ արվեց հստակեցնել, որ Հայ դատի պահանջատիրությունը, Լեռնային Ղարաբաղի հարցի արդարացի լուծումը եւ ամեն կերպ պետության կայացումը խրախուսելը ռազմավարական առաջնահերթություններ են: Հատկապես այս առումով առանձնահատուկ ուշադրություն դարձվեց հայրենիք-սփյուռք հարաբերությունները համակարգող մեկ մարմին ստեղծելու խնդրին, որի մասին, սակայն, ե՛ւ սփյուռքում, ե՛ւ Հայաստանում աղոտ պատկերացումներ ունեն: Խնդիրն այն է, որ առայժմ անհասկանալի է՝ ինչ բնույթի կառույցի մասին է խոսքը, որոնք են լինելու նրա ֆունկցիաները, ինչպես է կազմվելու եւ ում ներգրավվածությամբ:

Տնտեսական ոլորտում համաժողովի մասնակիցները կարեւորում էին օրենսդրական դաշտի հստակեցումը, կոռուպցիոն համակարգի վերացումը, որի արդյունքում հնարավոր կլինի միայն նպաստավոր ներդրումներ կատարել Հայաստանում: Երկրում շահութաբեր բիզնես ծավալած Ջեյմս Թուֆենկյանը եւ Հայաստանի ադամանդագործների միության նախագահը իրենց եզրափակիչ խոսքում նշեցին, որ Հայաստանում ներդրումների համար բավականին նպաստավոր պայմաններ են ստեղծված, եւ իրենք իրենց գործունեությունն ապահովված են համարում:

Ինչ վերաբերում է տեղեկատվական խնդիրներին, ապա որոշակիացվեց, որ ինտերնետ ցանցի միջոցով կարելի է ստեղծել մեկ ընդհանուր ինֆորմացիոն դաշտ, որից հնարավոր կլինի օգտվել ե՛ւ Հայաստանում, ե՛ւ սփյուռքում: Իսկ Հանրային հեռուստաընկերությունը պետք է կարողանա միաժամանակ տեղեկություններ հաղորդել ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ սփյուռքի առանձին գաղթօջախների մասին: Այստիսով, խնդիր է դրված ստեղծել հաղորդակցության գլոբալ ցանց, ինչն ավելի դյուրին կդարձնի փոխադարձ շփումները եւ կոնկրետ հող կստեղծի հետագա խնդիրների համատեղ լուծման համար:

Հայաստանը որպես պետություն սփյուռքի առջեւ խնդիր դրեց օժանդակել մի քանի առաջնահերթ ծրագրերի, ինչպես զուտ հայաստանյան, այնպես էլ համահայկական բնույթի: Դրանցից առաջինը՝ Հայաստանի եւ Արցախի դպրոցների համակարգիչներով ապահովումն է, երկրորդը՝ Հայաստանում Ցեղասպանության հետազոտման կենտրոնի ստեղծումը, երրորդը՝ հայագիտության վիրտուալ համալսարանի գաղափարի իրականացումը, ապա ուսումնական ծրագրերի մշակման հանձնաժողովի ստեղծումը՝ համապատասխան մասնագետների ներգրավվածությամբ: Հինգերորդ ծրագիրը հայ ուսանողների ցուցակագրումն է եւ ինֆորմացիոն բազայի ստեղծումը, ինչը հնարավորություն կտա ոչ միայն պետականորեն տիրապետել գիտական ներուժին, այլեւ անմիջական կապ ստեղծել ուսանողների միջեւ: Մյուս ծրագրով նախատեսվում է Հայաստանում ստեղծել բժշկական տարածաշրջանային կենտրոն՝ հագեցած նորագույն տեխնոլոգիաներով: Եվ վերջապես, յոթերորդ ծրագիրը Հայաստանում սփյուռքի թանգարանի ստեղծումն է, որը հնարավորություն կտա հայաստանաբնակ հայությանը ծանոթանալ սփյուռքի յուրաքանչյուր համայնքին:

Այնուհետեւ համաժողովն ընդունեց հռչակագիր, որը, սակայն, կոնկրետ խնդիրներ առաջ չէր քաշում: Ըստ ընդունված հռչակագրի. «Մեր նորագույն պատմության մեջ մեր ժողովրդի մեծագույն նվաճումն է Արցախի ազատագրումը, որտեղ դրսեւորվեց հայության անսասան կամքն իր պատմական արդարացի իրավունքների նկատմամբ եւ այն դարձավ համազգային միասնության, համախմբվածության եւ վճռականության վառ ապացույց: Այսօր մենք կրկին վերահաստատում ենք մեր ամբողջական պատասխանատվությունը եւ համապարփակ աջակցությունը մեր ժողովրդի հերոսական մաքառումներով ծնված Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ազատ ապրելու եւ ինքնորոշվելու իր պահանջների նկատմամբ: Մենք վերահաստատում ենք նաեւ մեր պատրաստակամությունը ԼՂՀ սոցիալ-տնտեսական խնդիրների լուծման, Արցախի ժողովրդի բարեկեցության մակարդակի բարձրացման եւ հայրենի հողի վրա նրանց նյութական ու հոգեւոր պահանջմունքների լիարժեք բավարարման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման, նրա անվտանգ եւ ապահով գոյության ապահովման հարցում:

... Խորհրդաժողովը վերահաստատում է աշխարհի բոլոր երկրներում Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հասնելու իր վճռականությունը: Խորհրդաժողովը ողջունում է աշխարհի մայրաքաղաքներում հայ ժողովրդի արդարախոհ բարեկամների բոլոր այն ճիգերը, որոնք ապացուցում են Ցեղասպանության հարցում համաշխարհային հանրության աճող հանձնառությունը:

... Հայերը չեն կարող «օտարներ» լինել իրենց հայրենիքում, եւ ՀՀ-ն նախաձեռնել է հաղթահարել երկքաղաքացիության բացառման սահմանադրական արգելքը՝ հնարավորություն ընձեռելով յուրաքանչյուր հայի լիարժեք ներկայություն հաստատել իր հայրենիքում»:

«Հայաստանը բոլոր հայերի տունն է» կարգախոսով էլ հանրապետության նախագահը փակեց համաժողովը՝ փորձելով այն դարձնել գաղափարախոսություն՝ ի նպաստ ոչ միայն հայապահպանության գերնպատակի, այլեւ հայոց պետականության ամրապնդման ու զարգացման:

Գաղափարը մեզանից, բենզինը՝ ձեզանից

Ինչպես նշել էինք երեկվա մեր հաղորդագրության մեջ, «Հայաստան-սփյուռք» երկրորդ խորհրդաժողովի շրջանակներում ամենակրքոտ քննարկումներն անցնում էին կրթության, գիտության եւ մշակույթի հանձնախմբում: Եվ դա բնական է: Չէ՞ որ մեր բոլոր հարցերը քննվում են մշակույթի, գիտության եւ կրթության ծիրում: Ասացին, խոսեցին Փարաջանովի տուն-թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը, ՀՀ «Գիտություն» հիմնադրամի նախագահ Հարություն Կարապետյանը, Ռուսաստանի Դաշնությունում ՀՀ դեսպան Արմեն Սմբատյանը (որը ելույթ ունեցավ որպես ՀՀ մշակույթի նախկին նախարար կամ Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի տնօրեն), ՀՀ կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար Արամ Ղարաբեկյանը, Մկրտիչ Մկրտչյանը (Լիբանան, համալսարանի դասախոս), Զորի Բալայանը, Շահե արք. Աճեմյանը եւ շատ ուրիշներ:

Երկու անգամ ելույթ ունեցավ Սիլվա Կապուտիկյանը, որն իր առաջին ելույթում անչափ բարձր գնահատեց խորհրդաժողովի առաջին լիագումար նիստում Թեքեյան մշակութային միության փոխնախագահ Երվանդ Ազատյանի ելույթը: Բանաստեղծուհին, որը հայտնի է սփյուռքի, հայրենիք-սփյուռք կապերի լավ իմացությամբ, խորհուրդ տվեց երկփեղկվածությունն ավելի չխորացնել, առավել եւս, որ օբյեկտիվ ու սուբյեկտիվ պատճառներով այդ երկփեղկվածությունը եղել է տարիներ շարունակ:

Տիկին Սիլվան ստիպված էր երկրորդ անգամ ելույթ ունենալ: Հայերեն արդի ուղղագրությունը փոխելու փորձերի առթիվ մի շարք մտավորականներ հանդես էին եկել բաց նամակով, որոնց թվում եւ՝ Սիլվա Կապուտիկյանը: Անցած օրվա վերաբերմունքը տեսնելով, բանաստեղծուհին այսօր արդեն համաձայն չէ նամակի ոգին:

– Ես լիովին բաժանում եմ այս նամակի գիտական, հասարակական հիմնավորումները, թե ինչու պետք է գոնե Հայաստանում պահպանել հայոց նոր ուղղագրությունը,- ասաց Սիլվա Կապուտիկյանը:- Սակայն համաձայն չեմ ընդհանուր ոգին, որը հիշեցնում է շատ դառը ժամանակներ, որոնք մեր սփյուռքի մտավորականության բարի փորձերը՝ նաեւ Հայաստանում գործածության մեջ տեսնել հայ հին ուղղագրությունը, միտում է միայն հայապահպանման, միասնության նպատակների: Ես միշտ էլ աշխատել եմ չվիրավորել սփյուռքահայի նուրբ հոգին: Նամակի հեղինակներն ինձ թյուրիմացության մեջ են գցել: Ես խնդրում եմ իմ ստորագրությունը հանել այդ նամակից:

Հետաքրքրական ելույթ ունեցավ Ռուբինա Փիրումյանը (Լոս Անջելեսից): Նա առաջարկում է ե՛ւ Հայաստանի, ե՛ւ սփյուռքի դպրոցներում որպես ուսումնասիրության առանձին առարկա դարձնել Հայոց ցեղասպանությունը: Կարելի է նաեւ օտարալեզու դպրոցներում որպես ուսումնասիրության օժանդակ նյութ առաջարկել Մեծ եղեռնի թեման: «Չէ՞ որ հրեաները դա անում են իրենց Հոլոքոստով»:

Շատ հարցերի մասին խոսվեց այս հանձնաժողովում երկու օրվա ընթացքում, խելամիտ ելույթների կողքին լինում էին նաեւ արտառոց խնդրանքներ՝ իրենց հովանավորելու համար: Այնպիսի տպավորություն էր ստացվում, որ Հայաստանի շատ արվեստագետներ ու «արվեստագետներ» փող էին ուզում, իսկ փողատերերը ժպտալով լռում էին:

Ի վերջո, այս հանձնաժողովի մասնակիցները որոշ եզրակացության եկան: Առաջինը՝ պետք է ուշադրություն դարձնել լեզվական քաղաքականությանն առնչվող հիմնահարցերին: Ակադեմիական քննարկումներ կարելի է սկսել այս հարցերը քննելու համար: Հայագիտության ուսումնասիրություններն ի մի բերելու եւ համակարգելու համար պետք է խորհրդաժողով գումարել, որը եւ գուցե որոշի ուսումնասիրությունների կենտրոն կամ դրա նման մի բան ստեղծել: 2005 թ. պետք է Հայաստանի դպրոցներն ապահովվեն համակարգիչներով: Գիտության, կրթության եւ մշակույթի հիմնադրամ ստեղծելու առաջարկներ եղան: Գուցե այս գաղափարը ժամանակի ընթացքում ընթացք ստանա: Եվս մեկ գաղափար. Երեւանում կարելի է ստեղծել համահայկական համալսարան, որն աշխարհի բոլոր հայագիտական կենտրոնների ուղղորդիչը կլինի...

Գաղափարներ շատ կային՝ մեծ ու փոքր, անձնական ու համազգային: Նախ՝ առողջին լսող է պետք, ապա նաեւ բենզին շարժիչն աշխատեցնելու համար:

Գաղափարը տվել ենք, բենզինը՝ ձեզանից, պատվիրում հայ մեծահարուստներ:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԱԶԳ

Համաժողով

Չունենալով գործող ազգային անվտանգության խորհուրդ կամ մարմին, որը որոշելու էր արտաքին քաղաքական կողմնորոշումների առաջնահերթությունները, Հայաստանը սփյուռքի իր ներուժը չի կարողանում ուղղորդված ծառայեցնել լոբբիստական աշխատանքներին: Եվ չնայած դրան, սփյուռքն ինքն է իր միջոցներով եւ ստեղծված կառույցներով լայնածավալ քաղաքական գործունեություն ծավալում հաճախ նույնիսկ բավարար չափով տեղյակ չլինելով Հայաստանի պաշտոնական ու հասարակական տրամադրություններին:

քական վեկտորը դեպի Արեւմուտք թեքումը թույլ չտալն է: Այս առումով աշխատանքներ են տարվում Հայաստանը ներկայացնել որպես ՌԴ ռազմավարական կայուն դաշնակից եւ փոխշահավետ շփումների համար պատրաստ երկիր:

Ի տարբերություն Ռուսաստանի, ԱՄՆ հայկական լոբբիստական կազմակերպություններն իրենց առջեւ երբեք ռազմավարական հարցադրումներ ունեն՝ Հայ դատի շարունակական պահանջատիրություն, Արցախյան հիմնահարցի հայանպաստ քաղաքականություն եւ հայկական երկու պետությունների կա-

փոխադարձ ծանոթացման առումով:

Այս խնդիրները, սակայն, քննարկվում էին միայն առանց իրական հողի, որի լուծումը մասնավորապես սփյուռքում տեսնում են համակարգող որեւէ մարմնի ստեղծման մեջ: Թե ինչ բնույթ կունենա՝ մոտեցումները տարբեր են. առանձին նախարարությունից մինչեւ անկախ մարմին:

Կոնկրետ առաջարկ ներկայացրեց Լիբանանի խորհրդարանի պատգամավոր Եղիկ Ճերեճյանը, որի կարծիքով կառույցը պետք է կազմված լինի սփյուռքում գործող երեք ավանդական ազգային կուսակցություն-

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Լոբբինգ, որ հատվածական առաջնահերթություններ ունի

Մարմին ստեղծելու հարցը դարձյալ մնաց առկախված

Անդրանիկ Միհրանյանն, օրինակ, երեկ Հայաստան-սփյուռք համաժողովի քաղաքական խնդիրների սեկցիայում իր ելույթում նշեց, թե Ռուսաստանում իրենք, հիմնականում «Ռուսաստանի հայերի միությունը», իր մշակած առաջնահերթություններով են լոբբիստական աշխատանքներ տանում, քանի որ Հայաստանից կոնկրետ ցուցումներ չեն ստանում: Ըստ քաղաքագետի, դա աստիճանաբար դժվար իրականանալի է դառնում, քանի որ Ռուսաստանում արմատավորվում է ժողովրդավարությունը, որի պայմաններում քաղաքականությունն ավելի ռեսուրսներ է պահանջում, որոնք բավարար չեն: Որպես առաջնահերթություններ, Ռուսաստանում հայկական լոբբին երկու խնդիր է տեսնում. հասարակական հարաբերություններում հայերի վրայից մաքրել «կովկասյան ազգության» ներկայացուցչի՝ այդ երկրում հիվանդագին ընկալվող ստերեոտիպը: Ա. Միհրանյանի կարծիքով, իրենց արդեն հաջողվել է փոխել ՌԴ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի տրամադրվածությունը, որի արդյունքն է եղել Կրասնոդարի մարզի դեպքերի կապակցությամբ Պուտինի եւ «Ռուսաստանի հայերի միության» նախագահ Արա Աբրահամյանի հանդիպումը: Երկրորդ խնդիրը ՌԴ-ում քաղաքական շրջանակներում նկատվող երկրի արտաքին քաղա-

յացմանն ու օժանդակությանն ուղղված միջոցների կենտրոնացում:

Ամերիկայի հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Ջոն Զամյանը նշեց, թե իրենց աշխատանքներին խանգարում է հայրենիքից ժամանակին եւ օբյեկտիվ տեղեկատվության ուշացումը, ու շատ դեպքերում համայնքը գործում է ըստ իր հայեցողությունների: Խնդիր չդնելով միջամտել Հայաստանի արտաքին քաղաքականությանը, այս կազմակերպությունը նպատակ ունի օգնել կողմնորոշումների հստակեցմանը: Լուրջ խոչընդոտ է առաջացրել 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ողբերգությունը, որը փոխել է ԱՄՆ արտաքին քաղաքականության բնույթը: Պրն Զամյանը համոզված է, որ չնայած դրան, համաժողովը պատրաստ է եզրակացություններ ընդունել, որոնցով էլ պետք է իրենք առաջնորդվեն:

Լրացնելով այս տեսակետները, ԱՄՆ Հայ դատի հանձնախմբի գործադիր տնօրեն Արամ Համբարյանը նշեց, թե հավելյալ բարդություններ է առաջացնում նաեւ «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովը»: Ինչ վերաբերում է համաժողովի արդյունքներին, **«Ազգի»** հետ զրույցի ընթացքում պրն Համբարյանը նշեց, թե պետք չէ լուրջ սպասելիքներ ունենալ, եւ համաժողովը պետք է դիտարկել զուտ տեսակետների մերձեցման,

ների ներկայացուցիչներից, տարբեր երկրների խորհրդարանների հայ պատգամավորներից, երբեւէ գործած նախարարներից, ՀՀ եւ Արցախի իշխանությունների ամենաբարձր մակարդակով ներկայացուցիչներից, պետք է ընդգրկվի Հայաստանի քաղաքագիտական միտքը: Կառույցը պիտի ունենա ռազմավարական առաջնահերթությունների, ըստ այդմ քաղաքականության ուղղությունների որոշման մշտական օրակարգ, լավ կլիներ, որ ունենար իր պաշտոնական պարբերաթերթը:

ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, սակայն, նման որեւէ համակարգող մարմնի ստեղծումն անհնարին համարեց, քանի դեռ որոշված չեն հայրենիք-սփյուռք փոխշփումների հստակ մեխանիզմները:

Ինչեւէ, կարծիքներն այնքան տարբեր էին եւ այնքան բազմազան, որ անհնար է որոշակիացնել: ՀՀ արտաքին գործոց նախարարությունը բոլոր առաջարկներն ու տեսակետները զետեղելու է ինտերնետային «Հայաստան-սփյուռք» էջում՝ բոլոր հետաքրքրվողներին հասու դարձնելու համար: Ինչ կտան դրանք, այս պահին անհնար է նույնիսկ երեւակայել, քանի որ, ինչպես համաժողովի բացման ժամանակ էր հնչել՝ որոշումներ կայացնելու խնդիր չի դրվել:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ակնկալում էին սփյուռքի աջակցությունը

Հայաստան-սփյուռք համաժողովի տնտեսական խնդիրներին նվիրված քննարկումները երեկ ավարտվեցին: Եզրափակիչ նիստում վարողը՝ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Տիգրան Դավթյանը, մասնակիցներին առաջարկեց կոնկրետ ծրագրեր ներկայացնել, որոնք կունենան համահայկական կարեւորություն եւ ինչեղություն: Առաջ անցնելով նշենք, որ ընդհակառակը, առաջարկների գերակշիռ մասն այդպիսի բնույթ չուներ: Ինչպես բոլոր, այնպես էլ կառավարության առաջարկած երկու ծրագրերն էլ ակնկալում էին սփյուռքի աջակցությունը: Դրանցից առաջինը Հայկական զարգացման գործակալության ներկայացուցիչների ցանցի ստեղծումն է արտերկրում:

Ըստ փոխնախարարի, դա կաջակցի սփյուռքահայ ներդնողներին, որոնք տեղում կլուծեն իրենց հուզող խնդիրները՝ առանց Հայաստան գալու: Հաջորդ առաջարկն առեւտրային էլեկտրոնային ցանց ստեղծելու մասին էր, որտեղ կներկայացվեն Հայաստանի եւ սփյուռքի առեւտրատնտեսական կառույցները:

Համաժողովի մասնակիցների մյուս առաջարկներում եւս կային հետաքրքրական ծրագրեր: Հիշատակման արժանի էին հետեւյալները՝ յուրաքանչյուր երկրի հայկական համայնք Հայաստանում իր հովանավորության տակ մեկ սոցիալական օբյեկտ վերցնելու, համաժողովի արդյունքները համակարգելու համար կառույց ստեղծելու, Արցախի վերաբնակեցման (350 մլն դոլար՝ 250 հազար բնակիչ վերաբնակեցնելու համար), համահայկական ապահովագրական հիմնադրամ ստեղծելու, նոր տեխնոլոգիաների, մասնավորապես մանր մասնիկների՝ այսպես կոչված «նանոտեխնոլոգիաների» զարգացմանը Հայաստանում աջակցելու եւ այլ ծրագրեր: Սրանց զուգահեռ կային նաեւ այլ, հաճախ անիմաստ առաջարկներ (համաժողովները տարին մեկ անգամ կազմակերպել, աջակցել Հայաստանի «կայուն զարգացման ռազմավարության մշակմանը» եւ այլն): Մասնակիցներից մեկն առաջարկեց Հայաստանից արտահանումն ազատել ավելացված արժեքի հարկից, ինչը վաղուց արդեն իրականություն է:

Այս առաջարկներից պետք է ընտրվեին 2-3-ը, որոնց մասին կնշվի համաժողովի եզրափակիչ ընդհանուր նիստում: Թե որո՞նք կլինեն դրանք եւ ովքե՞ր են ընտրելու, մեր հարցին Տիգրան Դավթյանը պատասխանեց, որ այդ ծրագրերը կընտրեն համաժողովի կազմակերպիչները եւ սփյուռքի ներկայացուցիչները: Փոխնախարարն ավելի կոնկրետ պարզաբանումներ չտվեց, բայց նշեց, որ այդ 2-3 ծրագրերի ընտրությունն ամենեւին էլ չի նշանակում, թե մյուս բոլոր առաջարկներն անուշադրության են մատնվելու: Դրանք քննարկվելու են Հայկական զարգացման գործակալությունում, տնտեսական նախարարություններում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ամեն ինչ պահանջել՝ հնարավորությունները հաշվի առնելով

Խորհրդաժողովին մասնակցում են Հայաստանի եւ սփյուռքի շատ ու շատ ճանաչված դեմքեր: Մեր թղթակից Սերգեյ Գալոյանը խնդրեց մասնակիցներից մի քանիսին գնահատել խորհրդաժողովի ընթացքը:

Հայազգի ճանաչված նկարիչ **Ռիշար Ժերանյանը**, որը եղել է սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի հիմնադիրներից մեկը, ափսոսանքով հայտնեց, որ համահայկական առաջին խորհրդաժողովը որեւէ արդյունք չտվեց: «Այս մեր հանդիպումից մեկ բան կպահանջեմ, որ խնդիր դրվի կոմիտե կազմակերպելու: Կամ կոմիտե պիտի ստեղծվի, կամ մեկ այլ կազմակերպություն, որովհետեւ արտաքին գործոց նախարարությունն այլ խնդիրներ է իրականացնում, ավելի շատ՝ պետական խնդիրներ»:

Բեյրութից ժամանած ճարտարապետ **Մկրտիչ Պուլտուքյանը** հաղորդեց. «Երկրորդ անգամ է, որ կմասնակցիմ հայկական խորհրդաժողովին: Ես կուզենամ հստակ ճշտել, թե 10 տարի, 20 տարի եւ ավելի տարիներ անց մենք ինչ զարգացումներ պիտի ունենանք: Ընդհանուր արտահայտություններեն, ընդհանուր դատողություններեն մենք պիտի կարողանայինք անցած երկուքուկես ավելի տարվա ընթացքին կոնկրետ աշխատանքներ ընել, մանրամասնություններով պիտի մշակվեր եւ համադրվեր ամեն ինչ»:

Վրաստանի Հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ազգամիջյան հարաբերությունների բաժնի պետի տեղակալ, Վրաստանի «Վերնատուն» հայ գրողների միության վարչության նախագահ **Գեւորգ Սնխչյանը** համոզված է, որ այսպիսի ամեն մի համաժողով հուկա ազդակ է սփյուռքում, թեկուզ ամենամոտ սփյուռքում ապրող հայության համար, որովհետեւ համազգային աջակցության ամեն մի դրսեւորում ավելի է ամրացնում դրսում ապրող հայերի ոգին: «Անշուշտ, շատ կարեւոր է ամեն մի սփյուռքահայ գաղթօջախի կյանքի նրբությունները հաշվի առնելը, որովհետեւ պետք է ընդունենք, որ մենք ապրում ենք ուրիշ, ոչ հայկական պետության մեջ, ուրիշ երկրների օրենքներով»:

Հայ-կանադական համատեղ ձեռնարկության «Գրանդ տոբակոյի» նախագահ, ճանաչված գործարար **Հրանտ Վարդանյանը** լավատեսորեն էր հետեւում խորհրդաժողովի աշխատանքներին: «Ես կցանկանայի, որ այս խորհրդաժողովի ժամանակ կարողանանք աշխատանքային բոլոր մեխանիզմներն ու ենթակառուցվածքները հստակեցնել, եւ խորհրդաժողովից խորհրդաժողով ընկած ժամանակում իրական, ռեալ աշխատանք կատարել: Մենք պատրաստ ենք ստեղծել տնտեսապես հզոր Հայաստան, որով պիտի հպարտանա եւ տեղացին, եւ Արցախի մեր հայը, եւ սփյուռքահայը: Սա է մեր միակ ճանապարհը: Այլապես մենք կարող ենք ոտնատակ գնալ: Սփյուռքահայ մեր բարեկամները, գործարարները ներդրումներ անելու համար երաշխիքներ են ուզում ունենալ: Դա բնական է: Եվ բնական պետք է լինի մեր իշխանությունների կոնկրետ գործունեությունն այդպիսի երաշխիքներ ստեղծելու համար»:

Սիրիայում եւ Հորդանանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան **Լեւոն Սարգսյանը** կարծում է, որ աշխատանքային խմբերում կոնկրետ ծրագրեր կմշակվեն եւ կորոշվեն դրանց իրականացման ուղիները՝ հաշվի առնելով, իհարկե, մեր հնարավորությունների սահմանները: «Նախկինում, ասում է դեսպանը, խորհրդային ժամանակներում հայրենիքը շատ էր օգնում սփյուռքին՝ հատկապես կրթության եւ մշակույթի բնագավառներում: Այսօր մենք սփյուռքից անչափ շատ բան չպիտի պահանջենք, որովհետեւ սփյուռքն էլ դեռեւս չլուծված խնդիրներ ունի»: Արդեն 9 տարվա դիվանագիտական աշխատանքի փորձ ունեցող դեսպան Լեւոն Սարգսյանը բարձր է գնահատում սիրիահայ համայնքի դերը: Սակայն սփյուռքը շատ բազմաբնույթ եւ բարդ ասպարեզ է, եւ ամեն մի գաղութ պետք է գնահատվի նրա առանձնահատկությունները հաշվի առնելով... Լեւոն Սարգսյանն այս խորհրդաժողովի նպատակներից մեկն է համարում ոչ միայն հայրենիք-սփյուռք կապերի հաստատումը, այլեւ լուրջ աշխատանքային ծրագիր պետք է մշակվի սփյուռքի առանձին գաղութները միմյանց մերձեցնելու համար:

Այս խորհրդաժողովն, անշուշտ, ելակետային շատ կարեւոր նշանակություն կարող է ունենալ ԼՂՀ-ի համար: Այս իմաստով խորհրդանշական էր ԼՂՀ-ի նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հայտարարությունը, որ ԼՂՀ-ում ներդրված ամեն մի լումա աշխատելու է խաղաղության օգտին:

Քննարկումներին ակտիվորեն մասնակցում էր նաեւ ԼՂՀ վարչապետ **Անուշավան Դանիելյանը**, որը սիրով համաձայնեց զրույցի:

– Մեծ գործ է կատարվել,- ասաց ԼՂՀ վարչապետը,- աշխարհի 50-ից ավելի երկրներից հայերին միասնաբար նստեցնելը հեշտ գործ չէ: Անչափ շահագրգիռ քննարկումներ եղան այն բոլոր հարցերի շուրջ, որոնք համազգային նշանակություն ունեն: Իհարկե, դժվար է մի փոքր լսարանում 300 մարդու միջոցով բոլոր տեսակի հարցերը լուծել:

ԼՂՀ վարչապետը նշեց, որ այս մի քանի օրվա ընթացքում բազմաթիվ հանդիպումներ է ունեցել հայրենի եւ սփյուռքահայ գործարարների հետ, քննարկել բարեգործական մի շարք ծրագրեր, որոնք վերաբերում են Արցախի սոցիալ-տնտեսական եւ կրթական, մշակութային ոլորտներին: Նա կարծում է, որ ներդրումների արդյունքներն իրենց երկար սպասեցնել չեն տա:

Ուրիշ շատ հանդիպումներ եւ հարցազրույցներ եղան երկրորդ խորհրդաժողովի ժամանակ, հետաքրքրական հանդիպումներ, որոնք ժամանակ անց կներկայացնենք:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Ջեք Սթրոն փորձում է հաշտեցնել Հնդկաստանին ու Պակիստանին

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեք Սթրոն երեկ Իսլամաբադ ժամանեց հնդկա-պակիստանյան հակասությունների հարթման դիվանագիտական առաքելության շրջանակներում: Իր ուղեւորության ընթացքում բրիտանացի արտգործնախարարը կայցելի նաեւ Դելի: Ռոյթեր գործակալության ստված հարցազրույցում Ջեք Սթրոն անչափ կարեւորեց հնդկա-պակիստանյան հակասությունների հարթումը, որտեղից հնարավոր լինի խուսափել երկու միջուկային տերությունների ռազմական բախումից:

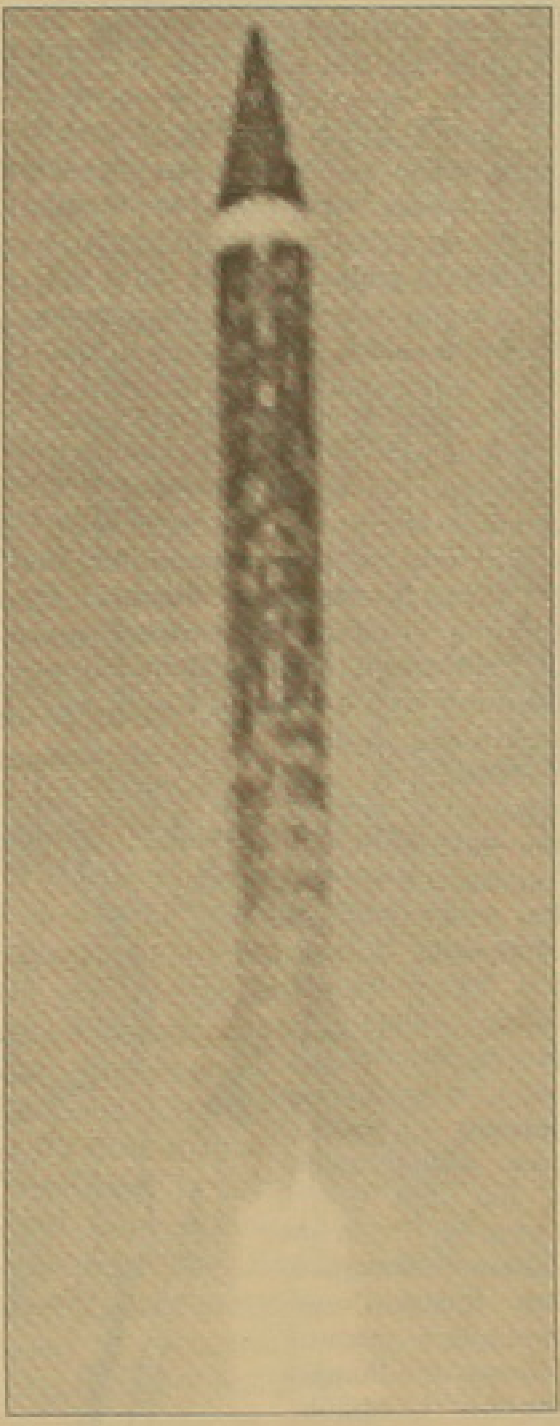

Բրիտանացի արտգործնախարարի ժամանումից ընդամենը մի քանի ժամ առաջ Պակիստանի նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆն իր ելույթում հայտարարեց, թե իր երկիրը պատերազմ չի ուզում, բայց Հնդկաստանի նախահարձակման դեպքում կպատասխանի ամբողջ ուժով: Ի դեպ, Պակիստանին դժվար է խաղաղասեր համարել, եթե նկատի ունենանք անցյալ շաբաթավերջին նրա իրականացրած հրթիռային երկու փորձարկումները: Շաբաթ օրը փորձարկվեց 1500 կմ հեռահարության «Գաուրի» հրթիռ, որը հարկ եղած դեպքում կարող է հարվածել եւ ավերել հնդկական խոշոր քաղաքներ Դելին եւ Բոմբեյը: Իսկ կիրակի օրը պակիստանցիներն արձակեցին փոքր հեռահարության (290 կմ) «Ղազնավի» հրթիռ, որը, մասնագետների կարծիքով, նախատեսված է սահմանի մոտ տեղաբաշխված հնդկական զորքերի ոչնչացման համար:

Դելիում իշխանությունները բավական հանգիստ ընդունեցին փորձարկումների փաստը, նշելով, թե ուժի այդ ցուցադրումը նախատեսված է «առաջին հերթին Պակիստանի հասարակայնության համար»: Իրոք, «Ֆիգարո» թերթն արձանագրում է, որ Պակիստանի նախագահի դիրքերը խախուտ են: Մարդիկ Մուշարաֆին դատապարտում են Վաշինգտոնի հակաքաղիբյան պատերազմին մասնակցելու համար: Նրանց կարծիքով, Պակիստանը դավաճանեց «եղբայրներին» եւ փաստորեն կորցրեց Աֆղանստանը, փոխարենը չստանալով ոչինչ: Նույնիսկ Քաշմիրի հարցում ԱՄՆ-ը չօգնեց Պակիստանին: Իսկ այսօր Հնդկաստանը պնդում է, թե Քաշմիրի պակիստանյան մասից իր տարածք թափանցող ահաբեկիչները կապված են բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության հետ: ՄԱԿ-ի անդամ մի շարք պետություններ եւս Մուշարաֆին հորդորում են կասեցնել հակաահաբեկչական պայքարի գծով իր պարտավորությունները:

Պ. ԲԵՔՐՅԱՆ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հռոմում ավարտվեց ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովը

Սկիզբը էջ 1

Ռուսական այսպես կոչված վտանգի չեզոքացումն ԱՄՆ-ի առջեւ բացում է ինչպես ՆԱՏՕ-ի միջոցով եվրոպական երկրներին վերահսկելու, այնպես էլ ԵՄ-ի արագ արձագանքման զորամիավորումների կազմավորումը կանխելու լայն հեռանկարներ: Քանի որ Թուրքիան տարածաշրջանում ԱՄՆ-ի լիազոր ներկայացուցիչն է, ուստի վտանգի չեզոքացմամբ նրա առջեւ եւս հեռանկարներ են բացվում: Որո՞նք են դրանք: Այդ հարցին մայիսի 28-ի առավոտյան թուրքական պետհեռուստատեսությամբ պատասխանեց Անկարայի համալսարանի քաղաքագիտության ֆակուլտետի պրոֆ. Էրսին Օնուլդուրանը:

Նա, ի պատասխան հաղորդավարի հարցի, ասաց, որ ռուս-ամերիկյան մերձեցումը (նույնն է, ինչ ռուսական վտանգի չեզոքացումը) Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ լարվածության հավանականությունը նվազագույնի կհասցնի, իսկ թուրքական պետությունը կստանա Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում ռուսների հետ համագործակցելու լայն հնարավորություններ: Ինչո՞ւ: Որտեղից Թուրքիան Անդրկովկաս եւ Միջին Ասիա ներթափանցելիս կամ տարածաշրջանում իր ռազմական ներկայությունն ամրապնդելիս Ռուսաստանի հակազդեցությանը չբախվի եւ վերջինի հետ համագործակցության պատրվակով անարգել միջամտի Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցին՝ լուծելու դա իր իսկ հայեցողությամբ:

Ռուսական վտանգի «չեզոքացմամբ» շահագրգիռ է նաեւ Թուրքիան: Հարկ է, սակայն, նշել, որ թուրքական շահագրգռությունները սոսկ դրանով չեն սահմանափակվում: Թուրքիան առանձնակի շահագրգռություն է ցուցաբերում ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովին: Մայիսի 27-ին Իտալիա մեկնեց նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը, որտեղից մասնակցի Հռոմից 15 կմ հեռավորության վրա գտնվող ամերիկյան ռազմաբազայում գումարված գագաթաժողովին:

Սեզերին ուղեկցում է Թուրքիայի արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը: Ի դեպ, սա կոչվում է 19+1-ի գագաթաժողով, քանի որ դրա աշխատանքներին ՌԴ նախագահ Պուտինի կողքին մասնակցում են ՆԱՏՕ-ի անդամ բոլոր 19 երկրների նախագահները: Գագաթաժողովի նպատակը ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի համագործակցության զարգացմանը նպաստելն է: Ո՞ր բնագավառներին է վերաբերում համագործակցությունը: Թեեւ հոդվածը պատրաստելու պահին գագաթաժողովի աշխատանքները դեռեւս ավարտված չէին, այնուամենայնիվ ՆԱՏՕ-ՌԴ համագործակցությունը պետք է վերաբերի ահաբեկչության դեմ պայքարի փրկարարական համատեղ աշխատանքներին, ինչպես նաեւ միջուկային զենքի կրճատման բնագավառներին: Նշյալ բնագավառներից դուրս ՆԱՏՕ-ն գործելու է առանց Ռուսաստանի հետ համագործակցության:

Չեչենական պատերազմի ներկա փուլում Ռուսաստանի համար թերեւս առաջնայինն ահաբեկչության դեմ պայքարի բնագավառում ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցելն է: Հասկանալի է, որ 19+1-ի գագաթաժողովը, համագործակցությունից բացի, Ռուսաստանին տալիս է ՆԱՏՕ-ի խորհրդում մշտական ներկայացուցիչ ունենալու իրավունք: Նա, իհարկե, կմասնակցի համագործակցության մասնանշված բնագավառներին առնչվող խնդիրների քննարկումներին:

Ներկայացուցչի պարագան Ռուսաստանի համար եթե ոչ առաջնային, առնվազն կարեւոր է: Չի բացառվում, որ դա կարեւոր նշանակություն ստանա ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ խուսանավելու առումով: Կարծում ենք, ՆԱՏՕ-ՌԴ գագաթաժողովի ավարտը, դրա աշխատանքների ամփոփումն ու ամփոփման թուրքական արձագանքները մեզ հնարավորություն կտան անդրադառնալ նաեւ ՆԱՏՕ-ՌԴ մերձեցման հնարավոր հետեւանքներին մեր տարածաշրջանում:

Իրանը հաջողությամբ փորձարկում է «Շահաբ-3» հրթիռները

Եվ խոստանում է, որ «Շահաբ-4» եւ «Շահաբ-5» չի արտադրի

Պաշտոնական Թեհրանը հաստատեց արեւմտյան եւ հատկապես ամերիկյան, ինչպես նաեւ իսրայելական, թուրքական հատուկ ծառայությունների նախօրեին տարածած հայտարարությունները, որ հաջողությամբ փորձարկել է հեռահար՝ 1300 կմ շառավիղով «Շահաբ-3» հրթիռներ: Սա նշանակում է, որ Իրանը, անհրաժեշտության դեպքում, հնարավորություն է ստանում հարվածներ հասցնել իր ոխերիմ թշնամի Իսրայելին, Սաուդյան Արաբիայում եւ Ծոցի երկրներում տեղակայված ամերիկյան ռազմակայաններին, Աֆղանստանին, Պակիստանին, Թուրքիայի արեւելյան շրջաններում տեղակայված ամերիկյան ռազմակայաններին:

Ըստ Թեհրանի ռադիոյի, Իրանի պաշտպանության նախարար Ալի Շամխանին հաստատել է, որ «Շահաբ-3»-ի հերթական փորձարկումը տեղի է ունեցել մայիսի սկզբներին, ենթադրաբար՝ Սեմնան նահանգում: Մինչ այդ, իրանցիները հրթիռի փորձարկումներ էին արել 1998 թ. հուլիսին, 2000 թ. հուլիսին եւ սեպտեմբերին, որոնք անհաջող էին ավարտվել: Շամխանին ասել է, որ Ռուսաստանի եւ Չինաստանի վրա ԱՄՆ ճնշումները չեն կարող ազդել իրանական հրթիռային ծրագրի վրա, քանզի Իրանը կարող է եւ ունակ է «Շահաբ-3» արտադրել առանց դրսի օգնության:

Շամխանին հերքել է տարածվող լուրերը, թե Իրանը նախատեսել է «Շահաբ-4» եւ «Շահաբ-5» հրթիռների արտադրությունը, որոնց հարվածային շառավիղը հասնում է մինչեւ 10 հազար կմ-ի: Ասոշիեյթեդ պրեսը «Շահաբ-5»-ի հնարավոր արտադրությունը Իրանում համարում է զուտ տեսական: Ամերիկացիների կարծիքով, Ջորջ Բուշն Իրանին համարեց «չարիքի առանցք»՝ «Շահաբ-3»-ի արտադրության, ինչպես նաեւ քիմիական, կենսաբանական եւ միջուկային զենքերի արտադրության ջանքերի համար:

Իրանը զենքերի արտադրության կազմակերպմանը ձեռնամուխ է եղել 1980-88 թթ. Իրաքի դեմ պարտադրված պատերազմի ժամանակներից, երբ ԱՄՆ-ն Իրանին զենքերի վաճառքի թեռնարգելքներ կիրառեց: Արդեն 1992 թ. Իրանը արտադրում էր տանկեր, զրահամեքենաներ, հրթիռներ եւ կործանիչներ:

Թեհրանը շարունակում է անտեսել Վաշինգտոնի սպառնալիքները եւ զբաղված է բանակի մարտունակությունը բարձրացնելու, զինանոցը արդիականացնելու ծրագրերով: Իրանական բանակի անձնակազմը հասնում է կես միլիոնի: Իրանը հավակնում է մոտակա տարիներին ունենալ տարածաշրջանում ամենահզոր եւ մարտունակ բանակը:

Թ. Հ.

ՃԱՊՈՆԻԱ

Արմատական վերակառուցման հնարավորություն

Տնտեսական ճգնաժամի պայմաններում օտարերկրացիները մեկը մյուսի հետեւից տիրանում են ճապոնական ֆիրմաներին: Կարո՞ղ են նրանք բարելավել դրությունը: Անգլիական «Էկոնոմիստ» շաբաթաթերթն անդրադառնում է այս թեմային:

Վերջին երեք տարիներին օտարերկրյա ներդրումներն անհամեմատ ավելացել են Ճապոնիայում: Ամերիկյան եւ եվրոպական ընկերություններն էժան գներով տիրացել են ճապոնական մի շարք «հյուծված» ֆիրմաների: Նման գործարքների թիվը ռեկորդային էր հատկապես 1999-ին, բայց ցուցանիշները բարձր են նաեւ այսօր:

Չնայած իրարից հեռու գտնվող ընկերությունների միաձուլումն առաջին հայացքից դժվար իրագործելի է թվում, ճապոնական «Նիսան մոթորի» եւ ֆրանսիական «Ռենոյի» համագործակցության փորձը ցույց է տալիս, որ դրանք կարող են հաջող գործարքներ լինել. «Նիսանի» նոր նախագահ Կառլոս Ղոսնը, որն սկզբնական շրջանում կրճատում էր աշխատողներին՝ խնայողության համար, այժմ ծեքծեքված շահույթի ռեկորդային ցուցանիշների առկայության պայմաններում հետ է կանչում նրանցից շատերին: Հաջողության նման «դողանքներ» սպասվում են նաեւ ամերիկյան հսկա «Ուոլմարտ» ընկերությանը, որը վերջերս է միավորվել Ճապոնիայի 4-րդ մեծ սուպերմարկետի՝ «Սեյյուի» հետ: Բաժնետիրության 6.7 տոկոսը «Ուոլմարտը» հույս ունի մինչեւ 2007 թ. բարձրացնել 66.7 տոկոսի:

Բայց հակառակ կարծիքը այս հոսքին, ճապոնական գործարարությունը տեղաշարժի նշաններ չի արձանագրում: Միջպետական գործարքներին երբեմն խոչընդոտում են քաղաքական շահերը: Անցյալ ամիս, օրինակ, քաղաքապետները խորհուրդ են տվել անհուսալի վիճակում հայտնված կաբելագործ «Սնոու Բրենդ» ֆիրմային՝ գտնելու տեղացի գործընկեր: Նրանք մտահոգություն են արտահայտել, որ իրենց արդյունաբերության լավ պահպանված այդ ճյուղը կարող է խաթարվել օտարերկրացիների մուտքով:

Ճապոնացի գործարարները հիմնականում դեմ չեն նման քաղաքական միջամտություններին: Նրանք նախընտրում են պահով գործարքներ կնքել տեղացի իրենց գործընկերների, քան արմատական բարեփոխումների կողմնակից օտարերկրացիների հետ: Դրա վառ ապացույցն է «Հիթաչիի» եւ «Միցուբիշի էլեկտրիկ» ֆիրմաների կիսահաղորդիչների բաժանմունքների համակցությունը մոտ մեկ ամիս առաջ: Կնքված պայմանագրի դրույթներով՝ երկու ընկերությունների գործունեության 80 տոկոսը ծավալվելու է հավասար՝ 50-50 սկզբունքով: Սա, իհարկե, ամրապնդման կարիքն ունեցող արդյունաբերության համար դրական ու առաջընթաց քայլ է, բայց հազիվ թե՝ արմատական լուծում թելադրող մի գործընթաց: Այնուամենայնիվ, ճապոնացի գործարարները օտարերկրացիներին ապավինելը թողնում են որպես իրավիճակից դուրս գալու վերջին միջոց: Քչերն են հետեւում «Չուգայի» դեղագործական ընկերության նախագահ Օսամա Նագայամայի օրինակին, որն անցյալ դեկտեմբերին միաձուլվեց շվեյցարական «Ռոշ» ընկերությանը:

Մյուս կողմից պետք է նշել, որ օտար բարեփոխումների մուտքը Ճապոնիա խթանում է տեղական արդյունաբերության որոշ ճյուղերի վերակառուցումը: «Նիսանի» մասնակարարման ծախսերի կրճատման փորձն, օրինակ, ստիպեց ուրիշներին հետեւել նման քաղաքականության, որի հետեւանքով շուկայում զգալի նվազեց պողպատի գինը: Պողպատ արդյունաբերողների շահերը նվազեցին, եւ նրանք ստիպված եղան առաջին անգամ վերջին 30 տարվա ընթացքում մտածել արմատական վերակառուցման՝ ընդհուպ «ՆԿԿ» եւ «Կավասակի» պողպատ արդյունաբերող երկու հսկաների միաձուլման մասին:

Եվրոպայի ՆԳ նախարարների համաժողով Մոսկվայում

Մոսկվայում երեկ բացվեց եվրոպական պետությունների ոստիկանական վարչությունների պետերի 24-րդ միջազգային խորհրդաժողովը: Բացման արարողությանը ելույթ ունենալով՝ ՌԴ ՆԳ նախարար Բորիս Գրիզլովը գլխավոր խնդիր համարեց պայքարը վերազգային կազմակերպված հանցախմբերի, առաջին հերթին՝ ահաբեկչական եւ ծայրահեղական խմբերի դեմ: Վերջիններս, նախարարի խոսքերով, առավել մեծ վտանգ են ներկայացնում:

Գրիզլովն արձանագրեց, որ այսօր Ռուսաստանը Եվրոպայից փոքր-ինչ հետ է մնում ծայրահեղական խմբավորումների դեմ մղվող պայքարում: Այդուհանդերձ, նրա խոսքերով, «Ռուսաստանը միջազգային ահաբեկչության դեմ մղվող պայքարի հսկայական փորձ ունի, որի մասին կարող ենք պատմել եվրոպացի մեր գործընկերներին»: ՌԻԱ գործակալությունն ընդգծում է, որ 1992 թ. Ռուսաստանը միացել է քրեական ոստիկանության միջազգային կազմակերպությանը՝ Ինտերպոլին, իսկ այսօր՝ 10 տարի անց, Մոսկվան հյուրընկալում է եվրոպական 32 պետությունների ոստիկանապետների խորհրդաժողովի մասնակիցներին: Եվրոպայում վերջին տասնամյակում ժողովրդավարական նոր պետությունների կազմավորումը հիմք ստեղծեց անվտանգությանն ուղղված համատեղ գործողությունների համար:

Պ. Ռ.

Մշակույթ

«Երգով եկավ, երգով մնաց»

Երեւանյան երաժշտական միջազգային փառատոնի շրջանակում, որն անցկացվում է մայիսի 5-ից մինչեւ հունիսի 14-ը, տեղի ունեցավ հանրապետության վաստակավոր կոլեկտիվ, Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի համերգը:

1961 թվականից ցայսօր երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավարն ու գլխավոր խմբավարն է ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, պետական մրցանակների դափնեկիր Հովհաննես Չեքիջյանը: Նրա ղեկավարության օրոք առաջնակարգ այդ կոլեկտիվն, ի փառս հայրենյաց մշակույթի, աշխարհի բազում ծագերում ներկայացրեց կոմիտասյան անզուգական երգը, հայ, ռուս, արեւմտաեվրոպական խմբերգային արվեստի գանձարանի մեծ ու փոքր կտավի նմուշներ: Երգչախմբի պատկառելի արխիվում ամփոփված են ԽՍՀՄ հանրապետությունների, ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Իտալիայի, Շվեյցարիայի, Չեխոսլովակիայի, Լեհաստանի, Հունաստանի մամուլում տեղ գտած հիացական կարծիք-բնութագրեր կոլեկտիվի հյուրախաղերի մասին: Նրա կենսագրության մեջ նշանակալի տեղ ունեն նաեւ իր կատարողական բարձր արվեստը վավերագրող բազմաթիվ ձայնասկավառակները (հռչակված «Մելոդիա» ֆիրմա, Մոսկվա), որոնցից մեկը ժամանակին Փարիզում արժանացել է Գրան Պրիի:

«Զարմանահրաշ խմբավար է Հովհաննես Չեքիջյանը. լսելով նրա ղեկավարած երգչախումբը, հոգու այնպիսի մի աննկարագրելի խրախճանք եմ զգում, որ չեմ կամենում երգն ավարտվի: Դա մեծ, բացառիկ տաղանդի արդյունք է», կապելլայի լենինգրադյան հյուրախաղերից մեկի ժամանակ գրել է ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, աշխարհահռչակ դիրիժոր Եվգենի Մռավինսկին: Խոսելով Հ. Չեքիջյանի մասին, շատերն են նշել նրա՝ խմբավարի անզուգական տաղանդը, բեմական վառ, երբեմն մոգական ձգողականության արտիստական հմայքը: «Մարդ, որը բեմում փայլատակում է կայծակի նման՝ անվերապահորեն իրեն ենթարկելով երգչախումբը: Խմբավար, որի երգչախումբն առանձնանում է եւ պերճեցնում տեխնիկական փայլուն կատարմամբ, բարձր գեղարվեստականությամբ», 1974 թ. փարիզյան համերգներից հետո գրել է «Ֆիգարո» թերթը: Իսկ Ջուլիարդի համահայտ լարային քառյակը 1965-ին երեւանյան իր հյուրախաղերի ժամանակ ունկնդրելով կապելլայի համերգը, «Երեկոյան Երեւան» թերթին է հանձնել իր տպավորությունը. «Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը միջազգային ամենաբարձր մակարդակին համապատասխանող կոլեկտիվ է, որ պատիվ կբերի աշխարհի մշակութային ամենազարգացած երկրին»:

Հովհաննես Չեքիջյանի՝ հայ խմբերգային արվեստին ի նպաստ բերած անմնացորդ բարձր ծառայության մասին կարելի է խոսել երկար եւ փաստագրական իրազեկությամբ: Նրա կյանքը՝ 40 տարիներ ի վեր XX դարի երկրորդ կեսի աշխարհի լավագույն երգչախմբերից մեկին նվիրաբերած ստեղծագործական սխրանք է:

Այդպիսին է Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի եւ նրա ղեկավարի անցած ստեղծագործական բովանդակ ճանապարհի վավերապատկեր նկարագիրը:

... Երգչախումբն իր էությամբ կայուն կազմ ունեցող կոլեկտիվ չէ եւ ենթարկված է պարբերաբար փոփոխվող կադրերի հոսքին: Հանգամանք, որն, անշուշտ, մեծապես դժվարացնում է խմբավարի ստեղծագործական գործունեությունը: Սակայն երեկ «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում կայացած համերգն հավաստեց, որ մաեստրո Չեքիջյանը հնարավորինս զորու է պահպանել երգչախմբի փայլուն ավանդույթներն անգամ երգիչների կազմի փոփոխման պարագայում: Սոպրանոների զրնգուն, տենորների թավշյա, ալտերի մուգ-հագեցած, բասերի խորխուս եւ անսամբլի առումով միաձույլ հնչողությունը, բառի ու երաժշտության իմաստային-պատկերային հույժ արտահայտիչ մատուցումը, նրբինից մինչեւ զորեղ երաժշտական մարմնավորումը՝ այսպիսի մեկնաբանմամբ Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ հնչեցին ծրագրում ներկայացված բոլոր ստեղծագործությունները:
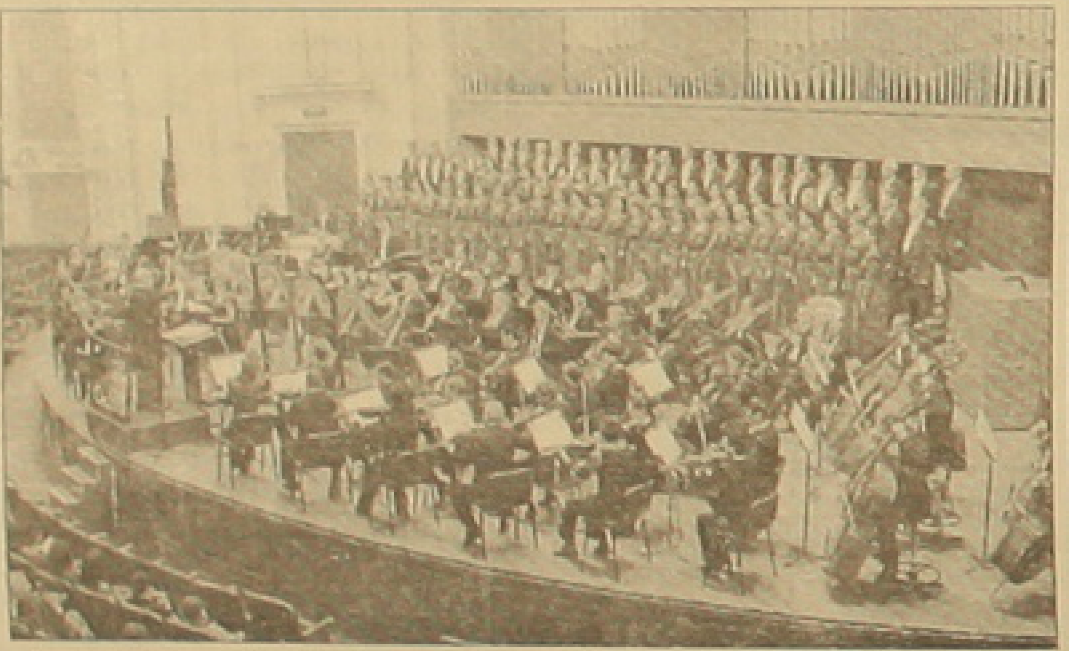
Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի կատարողացանկը հարստացավ Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտի եւս մի երկով: «Ռեքվիեմ»-ի եւ «Ave Verum»-ի շարքում տեղ գտավ նաեւ կոմպոզիտորի B-dur Messa-ն: Հիշատակված համերգում այն Հայաստանում հնչեց առաջին անգամ: Մենակատարներն էին Սեդա Օղաբաշյանը, Նաիրա Հովհաննիսյանը, Սուրեն Զուրաբյանը, Սամվել Գրիգորյանը:

Կապելլայի հոգեւոր երգացանկում առանձնանում է Այտինյան-Բեոմի «Հանդիսավոր պատարագը»: Ուշագրավ է երկի ստեղծման պատմությունը: Հեղինակը՝ նշանավոր հայագետ հայր Արսեն Այտինյանը եղել է Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության աբբահայրը: Երաժշտական փայլուն կրթությունը հնարավորություն է ընձեռել նրան գրելու քառաձայն երգչախմբի համար հիշյալ Պատարագը: Սակայն նվագախմբային գործիքավորումը ու պարտիտուրը ստեղծել է կոմպոզիտոր Հ. Բեոմը: «Հանդիսավոր պատարագի» պրեմիերան մեծ հանդիսությամբ կայացել է Վիեննայում 1887 թվականին: Երեկ համերգում ստեղծագործության հատվածները երգչախմբի կատարմամբ հնչեցին պատեհ զուսպ քնարականությամբ, գեղեցիկ հնչերանգի մեղեդային ձայնատարությամբ: Մեներգեց Թամարա Ղադոյանը:

Հոգեւոր հատուկ տրամադրությամբ էր օծված նաեւ «Միայն Սուրբ, միայն Տեր...» հատվածը Արա Պարթեւյանի «Օրատորիայից»՝ երգչախմբի եւ մենակատար Կարինե Ավետիսյանի կատարմամբ:

Համերգի ներքին դրամատուրգիկ եւ իմաստային զարգացման վերընթացի մեկնակետը հանդիսացավ Գրիգոր Հախինյանի «Սայաթ-Նովա» կանտատի փայլուն կատարումը: Մենակատար՝ Զեմֆիրա Դանիելյան: Հայ երաժշտության բնագավառում տվյալ ժանրի երեւելի նմուշներից մեկն է Հախինյանի կանտատը, որը կապելլայի վառ ու առինքնող հնչեցմամբ մշտապես գրավում է հանդիսականին: Եռամաս վոկալ-սիմֆոնիկ այս կտավը (առաջին մասը ներշնչված է Եղիշե Չարենցի, երկրորդը՝ Հովհաննես Շիրազի, երրորդը՝ Հովհաննես Թումանյանի բանաստեղծություններով) հայրենաշունչ անկեղծ պաթոսով համակված երկ է, որ Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի կատարմամբ հնչել է աշխարհի տարբեր ծագերում՝ ԽՍՀՄ հանրապետություններով ներառյալ: Քիչ է ասել, որ հայ երաժշտական եւ պոետիկ տաղանդավոր դրսեւորման այս սքանչելի ստեղծագործությանը ունկնդիր են եղել Ռուսաստանում եւ Ադրբեջանում, Միջին Ասիայում եւ Մերձբալթիկայում, Ֆրանսիայում եւ Լեհաստանում, Չեխոսլովակիայում (թվարկումը կարելի է երկար շարունակել): Հովհաննես Չեքիջյանի նաեւ այս ստեղծագործության կատարման շնորհիվ, փաստորեն, աշխարհի տարբեր երկրների հազարավոր այլազգիներ շատ եւ շատ դեպքերում առաջին անգամ են լսել հայ երգն ու բառը, առաջին անգամ են հաղորդակցվել հայ խմբերգային արվեստ հասկացությանը: Եվ աշխարհի տարբեր ծագերում ականատես ենք եղել՝ հարյուրավոր աշխարհասփյուռ հայեր, դահլիճում նստած, ծածուկ սրբել են կարոտաքաղց արցունքները... Հովհաննես Չեքիջյանի՝ հայ արվեստագետի արժանապատվորեն կատարած բարձրարվեստ առաքելությունն է դա:

«Տաղով եկավ, տաղով մնաց, երգով եկավ, երգով մնաց Սայաթ-Նովան», հնչում են կանտատում Հովհաննես Թումանյանի խոսքերը: Այո, տարբեր մարդիկ տարբեր ձեւով ու նպատակներով են «գալիս» եւ «մնում»... Նաեւ նրանք, ովքեր ճգնում են պղտորել իրենց իսկ խմած աղբյուրը: Հայ երաժշտարվեստը միջազգային համայն երաժշտասեր հանրության առջեւ չորս տասնամյակ ներկայացնող Հովհաննես Չեքիջյանը աներկբայորեն երգով եկավ ու երգով մնաց: Ի փառս հայրենյաց մշակույթի եւ իր ժողովրդի:

... Իսկ խնդրո առարկա համերգի ապոթեոզը հանդիսացավ Արամ Խաչատրյանի «Զոն խնդության» կանտատը՝ գրված երգչախմբի, նվագախմբի, չորս տավիղների ու մենակատարի համար: Տոկուն ու լուսավոր կենսոլորտով ողողված այս կտավը Հովհաննես Չեքիջյանի մեկնաբանմամբ հնչեց որպես միաձույլ երաժշտական կառույց իր հարուստ գունային ներկապնակով: Մենակատարը Լիլիթ Գրիգորյանն էր:

Հարկ է նշել, որ իր բարձրության վրա էր Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը, որը նույնպես նվագակցող լինելով հանդերձ, պատեհ նվագամասերում հնչեց որպես առաջատար solist:

Այսպես, երեւանյան երաժշտական միջազգային չորրորդ փառատոնը շարունակում է իր ներկայանալի ընթացքը: Եվ այդ ճանապարհին իր անզուգականությամբ կրկին փայլեց Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը՝ մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության թեկնածու

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ 50-ԱՄՅԱԿ

Մեծարվեց միջազգային լրագրող Ջորջ Տեր-Բարթողը

«Ազգ» օրաթերթին ուղղված մի նամակ է ստացվել ներկայումս ամենաբարձրաստիճան հայ դիվանագետ, ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ լիազորություններով տեղակալ Բենոն Սեւանից, որում գնահատանքի ջերմ խոսքեր են ասված Կիպրոսում հրատարակվող ազդեցիկ եւ երկրում 2-րդ մեծագույն տպաքանակ ունեցող «Սայփրս ուիքլի» շաբաթաթերթի հիմնադիրներից, խմբագիրներից եւ արտոնատերերից միջազգային ճանաչման արժանացած լրագրող Ջորջ Տեր-Բարթողի հասցեին: Ստորեւ նամակի թարգմանությունը:

«Ցավում եմ, որ իմ կամքից անկախ պատճառներով չեմ կարող մասնակցել Ջորջ Տեր-Բարթողի կյանքին ու գործունեությանը նվիրված այս բարեպաստ միջոցառմանը եւ արժանին մատուցել իր բազմամյա նվիրվածությանն ու ծառայություններին՝ Հայաստանին, Կիպրոսին եւ որպես հատուկ թղթակից՝ նաեւ «Ազգին»: Ճանաչելու բախտն ունեցողների համար Ջորջ Տեր-Բարթողը հանդիսացել է ճշմարտության, ընտանեկան արժեքների գնահատման, հայրենասիրության, առաքինության եւ հասարակական գործունեություն ծավալելու տիպար մի անձնավորություն եւ անսպառ ներշնչանք: Նա միշտ պատրաստ է եղել օգնելու իր համաքաղաքացիներին եւ մեծապես նպաստել է Կիպրոսի ոչ միայն հայկական, այլեւ կիպրական համայնքների բարօրությանը: Մեծ ջատագով է եղել համայնքների երկխոսությունների, այդ թվում նաեւ թուրքական համայնքի ներկայացուցիչների, որոնց մոտիկից է ճանաչել հատկապես կղզու բաժանումից առաջ: Որպես հիմնադիր անդամ Կիպրոս-Հայաստան ընկերության ասոցիացիայի, նա մեծ դեր է խաղացել երկու հանրապետությունների կապերի ամրապնդման գործում:

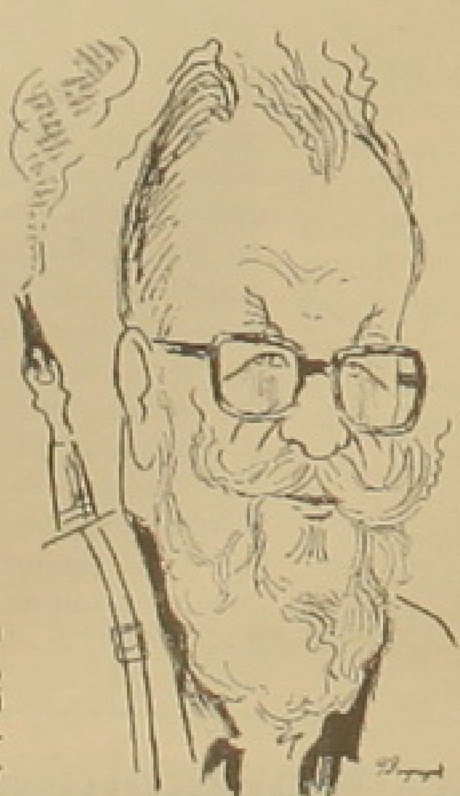

Ջորջը, որ «Սայփրս ուիքլին» է հիմնել, եղել է Կիպրոսում լրագրության հարգված սյուներից: Իր եւ կնոջ՝ Լանայի համար մեծ գնահատանք է, որ որդիները՝ Մասիսն ու Երվանդը, իրենց հոր հետքերով հաջողությամբ մտել են լրագրության ասպարեզ եւ հրատարակում են «Սայփրս ֆայնենշլ միրոր» եւ «Փարոս» թերթերը:

Որպես ՀԲԸՄ-ի տնօրենների կենտրոնական խորհրդի անդամ եւ Մելգոնյան կրթական հաստատության հպարտ շրջանավարտ, ես էլ եմ ցանկանում արտահայտել մաղթանքներս հղել Ջորջին իր անդադրում եւ անխոնջ նվիրվածության համար ինչպես ՀԲԸՄ-ին, այնպես էլ Մելգոնյան կրթական հաստատությանը:

Իմ լավագույն ցանկությունները Ջորջին, Լանային, Մասիսին եւ Երվանդին ու նրանց ընտանիքներին: Հազար շնորհակալություն քեզ, Ջորջ, այն ուրախությունների եւ երջանկության, ինչպես նաեւ ընկերության համար, որ մեզ պարգեւել ես: Շարունակիր մնալ նույնքան սիրալիր, ինչպես ես, եւ թող Աստված ուժ ու կարողություն պարգեւի քեզ՝ շարունակելու այն, ինչ մինչ այժմ կատարել ես այնքան հաջող կերպով»:

Ջորջ Տեր-Բարթողի լրագրողական գործունեության 50-ամյակին նվիրված մեծարման եւ գնահատանքի երեկույթը տեղի ունեցավ շաբաթ օրը՝ մայիսի 25-ին, ժամը 14:00-ին, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանի դահլիճում: Երեկույթը կազմակերպել էին Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը, «Գեւորգ Մոմջյան» բարեգործական հիմնադրամը եւ «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը:

Հանդիսությունը բաց արեց «Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը, որը, ողջունելով հոբելյարին, հարկ համարեց ներկայացնել կենսագրական որոշ տվյալներ: Մասնավորաբար նշվեց, որ 1955-ից մինչեւ 1979 թթ. Ջորջ Տեր-Բարթողը եղել է Միջերկրականի եւ Արեւելյան Աֆրիկայի տարածաշրջաններում UPI գործակալության թղթակիցը եւ ֆոտոթղթակիցը: Այնուհետեւ ելույթներ ունեցան «Մարմարա» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Ռոբեր Հատտեճյանը, «Գեւորգ Մոմջյան» հիմնադրամի տնօրեն Ռոմեն Կոզմոյանը, Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը, հանդիսությանն իր ներկայությամբ պատված Կիպրոսի խորհրդարանի հայազգի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը, Լոս Անջելեսի ՀԲԸՄ Դեմիրճյան դպրոցի հայագիտական առարկաների ուսուցիչ Մինաս Գածայանը եւ ուրիշներ:

Երեկույթի վերջում ելույթ ունեցան «Նոր անուններ» երաժշտական խմբի փոքրիկ կատարողները, որոնք արդեն միջազգային ճանաչման են արժանացել եւ Գյումրիի «Գոհար» երգչախումբը, որը գեղարվեստական ղեկավար եւ խմբավար Սեպուհ Աբգարյանի ղեկավարությամբ հունիսի 1-ին Նիկոսիայի «Ֆալկոն» դպրոց-թատրոնի դահլիճում ելույթներ է ունենալու, եւ այնուհետեւ մեկնելու է Բեյրութ՝ հյուրախաղերի:

Հ. Օ.

Ի վերջո եղավ մշակութային հանդես

ՀՀ մշակույթի նախարարության 6-րդ հարկում, որն արդեն հայտնի է որպես ներկայացումների (հատկապես նկարչական ցուցահանդեսների) սրահ, կրկին ներկայացում էր: Այս անգամ նույնպես կտավներ կային: Բայց դրանք մեր նկարիչների նվերներն էին նորաստեղծ «Հայ արվեստ» մշակութային հանդեսի հիմնադրամին: Ու ներկայացումն էլ, որին ներկա էին ՀՀ ԱԺ նախագահ, գրականագետ Արմեն Խաչատրյանը, արվեստաբաններ, արվեստագետներ, արվեստի ոլորտի մարդիկ, հենց հանդեսի առաջին համարի լույսընծայման առիթով էր:

– Ես համոզված եմ, որ մեր արվեստագետներն ամեն ինչ կանեն մշակույթի առաջընթացն ապահովելու համար: Մեր ազգի, մեր երկրի կենդանի շունչը, էությունը տրոփում է արվեստագետի մեջ: Դա ոչ մտածողություն է, ոչ տրամաբանություն, այլ ներքին մի զգացողություն, որի միջոցով միշտ ներկա է անհերքելի ճշմարտությունը՝ իր երկրի խորհուրդն է միշտ անում իրեն,- ասաց արվեստաբան, ժողովրդական արվեստի թանգարանի տնօրեն Սարո Սարուխանյանը:

Արվեստաբանի խոսքի հաստատումն է հանդեսի անդրանիկ համարը, հանդես, որին տասը տարուց ավելի սպասում էինք:

«Մոմիկ» մշակութային միությունը եւ «Յոթ արվեստ» ՍՊԸ-ն հրաշալի նվեր են մատուցել ընթերցողին: Հանդեսի լույսընծայումը շնորհավորել են ՀՀ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, ՀՀ ԳԱ ակադեմիկոս Վարազդատ Հարությունյանը, ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, Ֆրանսիայի ակադեմիայի անդամ Ժան Պիեռ Մահեն: Անչափ հետաքրքրական նյութեր է ներկայացնում հանդեսը: Զգացվում է, որ խմբագրակազմը, գլխավոր խմբագիր Կարեն Մաթեւոսյանի ղեկավարությամբ լուրջ աշխատանք է կատարել: Տեսական հոդվածներ, լրատվություն, գիտական ուսումնասիրություն, կոչնակ... Բարձրաճաշակ ձեւավորում, հիանալի տպագրություն: Հայերենին չտիրապետող ընթերցողի համար էլ տրված է հանդեսի նյութերի ամփոփումն անգլերենով:

Համոզված եմ, որ այս որակով կարելի է համարձակորեն ներկայանալ նաեւ սփյուռքահայությանը:

Ս. ՊԱՆՈՅԱՆ

Գավաթի մրցաշարը թվերով եւ փաստերով

* Հայաստանի «Անկախության գավաթի» նոր տիրոջը որոշելու համար անցկացված 29 հանդիպումներից 25-ն ավարտվել են մրցակիցներից մեկի հաղթանակով, 4 խաղում գրանցվել է ոչ-ոքի: Խփվել է 109 գոլ, միջինը՝ 3,75 գնդակ մեկ խաղում:
* «Փյունիկը» 2-րդ անգամ նվաճեց գավաթը (առաջին անգամ՝ 1996 թ.): Նոր գավաթակիրը բոլոր 7 հանդիպումներում էլ հաղթել է մրցակիցներին ընդհանուր 26-3 հաշվով: Մինչ այդ միայն «Ցեմենտին» էր հաջողվել 1999 թ. գավաթի նվաճման ճանապարհին հաղթել բոլոր 7 խաղերում ընդհանուր 27-6 հաշվով:
* 29 հանդիպումներից 12-ում գրանցվեց խոշոր հաշիվ: Ամենախոշոր հաշվով հաղթանակը տոնել է «Փյունիկը»՝ 1/8 եզրափակիչի խաղում 8 անպատասխան գնդակ խփելով Եղվարդի «Դինամոյի» դարպասը: Երկու հանդիպումների ընդհանուր արդյունքով «Փյունիկը» մրցակցին հաղթեց 13-0 հաշվով:
* «Փյունիկի» կազմում գավաթային հանդիպումներին մասնակցել է 24 ֆուտբոլիստ, որոնցից Արթուր Մկրտչյանը, Ալու Տրաորեն, Հովհաննես Անտոնյանը, Վարդան Մինասյանն ու Արման Քարամյանը հանդես են եկել բոլոր 7 խաղերում:
* «Փյունիկի» ավագ Վարդան Մինասյանի համար եզրափակիչը գավաթի մրցաշարերում հոբելյանական՝ 50-րդ հանդիպումն էր: Գործող ֆուտբոլիստներից ավելի շատ հանդիպումների մասնակցել են Սեւադա Արզումանյանը, Վարազդատ Ավետիսյանը՝ 53-ական, Հովհաննես Թահմազյանը՝ 51: Իսկ ռեկորդակիրը Սամվել Նիկոլյանն է՝ 56 խաղ:
* Արթուր Մկրտչյանն ու Վարդան Մինասյանը դարձան կրկնակի գավաթակիրներ: «Փյունիկի» ավագի համար եզրափակիչը թվով 4-րդն էր, Արթուր Մկրտչյանի համար՝ 3-րդը: Իսկ եզրափակիչ խաղին մասնակցած ֆուտբոլիստներից ամենատիտղոսավորը Սեւադա Արզումանյանն էր: Նա եռակի գավաթակիր է, 5-րդ անգամ էր հանդես գալիս եզրափակիչում:
* Արման Քարամյանը գավաթի ընթացիկ խաղարկությունում արդյունավետության նոր ռեկորդ սահմանեց՝ 7 հանդիպումներում խփելով 9 գնդակ: Մինչ այդ լավագույն ցուցանիշը պատկանում էր Հենրիկ Բերբերյանին (1992 թ.), Գեղամ Հովհաննիսյանին (1996 թ.), Արա Ադամյանին (1996 թ.) եւ Հայկ Հակոբյանին (1999 թ.), որոնք խփել էին 8-ական գնդակ: Գավաթի ընթացիկ խաղարկության լավագույն ռմբարկուների կազմում են նաեւ Արամ Հակոբյանը («Սպարտակ»)՝ 7 գոլ, Մամադու Դիավարան («Փյունիկ») եւ Սարգիս Նազարյանը («Զվարթնոց»)՝ 6-ական, Արտավազդ Քարամյանը («Փյունիկ»), Արմեն Շահգելդյանը («Միկա») եւ Վահրամ Լոբյանը («Զվարթնոց»)՝ 5-ական:
* Փյունիկցիներ Ժորիկ Հովհաննիսյանն ու Էդգար Մանուչարյանը դարձան յուրօրինակ ռեկորդակիրներ՝ 15 տարեկանում նվաճելով ՀՀ գավաթը:
* Գավաթի մրցաշարում գրանցվել է 5 «հեթ-տրիկ»: Մեկ խաղում առավելագույն թվով գոլեր (4) է խփել Արման Քարամյանը («Դինամո» Եղվարդին): Մեկ խաղում 3-ական հեղինակ են դարձել Արամ Հակոբյանը («Արմավիրի» դարպասը), Վարդան Բիչախչյանը («Լոկոմոտիվին»), Արմեն Շահգելդյանը («Լոռուն») եւ Վահրամ Լոբյանը («Սպարտակին»):

ՀՀ գավաթակիր լեգեոներները

Ֆուտբոլի Հայաստանի «Անկախության գավաթի» խաղարկության 11-ամյա պատմության ընթացքում առաջին անգամ գավաթակիրների թվում հայտնվեցին նաեւ լեգեոներներ: Մինչ գավաթի ընթացիկ խաղարկությունը լեգեոներներից միայն Դեդե Թամբուրան էր հանդես եկել եզրափակիչում: 1998 թ. նա «Երեւանի» կազմում մասնակցեց «Ցեմենտի» հետ եզրափակիչ հանդիպմանը, որում երեւանցիները պարտվեցին (1-3): Իսկ ահա, «Փյունիկի» լեգեոներների համար գավաթի եզրափակիչ հանդիպումը երջանկաբեր էր: «Փյունիկի» 8 լեգեոներներ՝ դարպասապահներ Անդրանիկ Ղարագյոզյանը, Ռուսլան Լյաշչուկը (նա հեռացել է «Փյունիկից»), պաշտպաններ Ալու Տրաորեն, Խոսե Բիլիբիոն, կիսապաշտպաններ Ալեքսանդր Ստեւանովիչը, Միգել Սիստրան, Սանդրո Ալբերտո Սանչեսը եւ Մամադու Դիավարան հարձակվող[...] դարձան[...] գավաթակիրներ: Նրան[...]յուրաքանչյուրն իր ուժերի ներ[...]ցից յո[...]վ նպաստեց թիմի ընդհանուր ծի չա[...]ությանը: Հատկապես աչքի ընկավ Մամադու Դիավարան՝ խփելով 6 գնդակ: Սա լեգեոներների շրջանում [լա]վագույն ցուցանիշն է: Մինչ այդ լեգեոներներից գավաթային խաղերում բոլորից շատ գնդակ էր խփել Դեդե Թամբուրան (5 գոլ): 3 գոլի հեղինակ է Անդրեյ Բուլանովը: Իրենց հաշվին մեկական գնդակ են գրանցել Ռամոն Մենդեզը, Մարսելո Դելանին, Սանդրո Սանչեսը, Էմանուել Էյզուկամը, Ալեքսանդր Անտիպենկոն եւ Ռոման Սերենկովը:

Եվ իհարկե, ուշադրության է արժանի այն փաստը, որ առաջին անգամ Հայաստանի գավաթակրի «ղեկին» օտարերկրացի մասնագետ էր՝ արգենտինացի Օսկար Լոպեսը:

Մարադոնային արգելե[...] մեկնել Ճապոնիա

[...]արադոնային

Արգենտինացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Դի[...]ներկա գտնվել Ճապոնիայի իշխանություններն արգելեցին պատրաստ- ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությանը: Նա թերթի թղթակից վում էր հանդես գալ որպես մեկնաբան առաջնության կազ- եւ հեռուստառեպորտաժ վարել: Սակայն, յուրաքանչյուր մակերպիչ երկրում գործող օրենսդրության է ենթարկվել ով, ով երբեւէ քրեական պատասխանատվության համար, ենթակա թմրադեղերի օգտագործման կալանք Մարադոնան որեւէ է արտաքսման: Այնպես որ, եթե անմիջապես կվտարվի: կերպ մուտք գործի Ճապոնիա մեղադրվել է կոկաինի Հիշեցնենք, որ 1991 թ. [illegible]: օգտագործման մեջ եւ [...]րօրինակ է մեկնաբանել Մարա- Ստեղծված իրավիճակը կոպտորեն՝ նշելով, որ Հիրոսիմա- դոնայի գործակալ[...]նետողներին թույլատրում են ժամա- ջի վրա ատոմային[...]ն արգելում են: նել երկիր, իսկ Դ[...] հույս ունի, որ իրեն կթույլատրեն մեկ- [...]արադոնանաջնության: Սակայն Արգենտինայի պաշ- նել աշխարհիկությունները հայտարարել են, որ այդ ամ- տոնական խնդը վերաբերում է միայն Մարադոնային եւ բողջ պա[...]խանություններին: ճապոնս

Ժամկետը գաղտնի է պահվում

Այս օրերին, երբ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության մասնակիցները ժամանում են մրցավայր, ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչները գաղտնի են պահում այն փաստը, թե ե՞րբ եւ ի՞նչ ճանապարհով է Սեուլ բերվելու «Աշխարհի գավաթը»: Պատվավոր մրցանակը հնարավոր կլինի տեսնել մայիսի 31-ին Սեուլում կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության հանդիսավոր բացման արարողության ժամանակ: Դրանից հետո «Աշխարհի գավաթով» հիանալու հնարավորություն կլինի միայն առաջնության վերջին օրը, երբ ճապոնական Իոկոհամա քաղաքում այն կհանձնվի աշխարհի նորընծա չեմպիոնին:

Մոտ 5 կգ մաքուր ոսկուց պատրաստված մրցանակը բերվելու է Շվեյցարիայից: Այդ գործողության ընթացքում անվտանգության ապահովման համար ձեռնարկված միջոցառումներն արդարացված են, քանի որ նախկինում մրցանակն առեւանգվել է: Ճիշտ է, դա վերաբերում է «Աշխարհի գավաթի» նախորդին՝ «Ոսկե աստվածուհուն»: 1966 թ. աշխարհի առաջնության շեմին մրցանակը առեւանգվեց, սակայն, բարեբախտաբար, այն հայտնաբերվեց: Իսկ ահա, չորս տարի անց, երբ «Ոսկե աստվածուհին» ընդմիշտ հանձնվեց Բրազիլիայի հավաքականին, մրցանակը երկրորդ անգամ առեւանգվեց: Ցավոք, այս անգամ ոստիկանության ջանքերն ապարդյուն անցան:

ՀՀ գավաթի բոլոր եզրափակիչները

ՀՀ գավաթի 11 խաղարկությունների եզրափակիչ հանդիպումներին մասնակցել է 9 թիմ, որից հինգին՝ «Բանանցին», «Արարատին», «Փյունիկին», «Ցեմենտին» եւ «Միկային» բախտ է վիճակվել մրցանակով պատվո շրջան կատարել մարզադաշտում: Առավել հաջողակ են գտնվել «Ցեմենտն» ու «Միկան», որոնց համար գավաթը նվաճելու երկու փորձերն էլ պսակվել են հաջողությամբ: Իսկ առավել հաճախ եզրափակիչում հանդես է եկել «Արարատը» (5 անգամ)՝ 4 անգամ նվաճելով գավաթը: Մրցանակի խաղարկության եզրափակիչում 2 անգամ հանդիպել են «Արարատն» ու «Շիրակը»: Երկու դեպքում էլ հաջողությունն ուղեկցել է արարատցիներին: Ներկայացնում ենք եզրափակիչ հանդիպումների համառոտ փաստագրությունը:

28.5.92 ՀՄԸՄ-«Բանանց»՝ 0-2 (0-0)
Արա Նիգոյան (79), Աշոտ Ավետիսյան (87):

25.5.93 «Արարատ»-Շիրակ»՝ 3-1 (1-1)
0-1՝ Հովհաննես Թահմազյան (27), 1-1՝ Համլետ Մխիթարյան (30), 1-2, 1-3՝ Արմեն Շահգելդյան (77, 83):

28.5.94 «Արարատ»-«Շիրակ»՝ 1-0 (0-0)
Կարեն Բարսեղյան (82):

28.5.95 «Արարատ»-«Կոտայք»՝ 4-2 (1-0)
1-0՝ Էդիկ Երիցյան (13, ինքնագոլ), 2-0՝ Հայկ Հարությունյան (26), 3-0՝ Համլետ Մխիթարյան (42), 4-0՝ Հակոբ Տեր-Պետրոսյան (77), 4-1, 4-2՝ Կարեն Բարսեղյան (86՝ 11 մ, 88՝ 11 մ):

28.5.96 «Փյունիկ»-«Կոտայք»՝ 3-2 (1-0)
1-0՝ Համլետ Մխիթարյան (15), 2-0՝ Արսեն Ավետիսյան (52), 3-0՝ Վարդան Խաչատրյան (59), 3-1՝ Ռոբերտ Միրզոյան (84), 3-2՝ Լեւոն Սարգսյան (85):

28.5.97 «Արարատ»-«Փյունիկ»՝ 1-0 (1-0)
Սեդրակ Բաբայան (6):

31.5.98 «Երեւան»-«Ցեմենտ»՝ 1-3 (0-2)
0-1՝ Գագիկ Մանուկյան (32), 0-2՝ Արմեն Սարգսյան (37), 0-3՝ Նորիկ Հոխոյան (64), 1-3՝ Արթուր Մինասյան (89):

29.5.99 «Ցեմենտ»-«Շիրակ»՝ 3-2 (3-1)
1-0՝ Հայկ Հակոբյան (3), 1-1՝ Արտյոմ Բեռնեցյան (5), 2-1՝ Հայկ Հակոբյան (16), 3-1՝ Արա Հակոբյան (43), 3-2՝ Հակոբ Արտոյան (77):

27.5.2000 «Զվարթնոց»-«Միկա»՝ 1-2 (1-1)
0-1՝ Գրիգոր Մկրտչյան (34), 1-1՝ Մհեր Ավանեսյան (45), 1-2՝ Սարգիս Նորդիկյան (76):

27.5.01 «Միկա»-«Արարատ»՝ 1-1 (0-0), 4-3՝ 11 մ
1-0՝ Սամվել Նիկոլյան (53), 1-1՝ Տիգրան Եսայան (56):

27.5.02 «Փյունիկ»-«Զվարթնոց»՝ 2-0 (2-0)
Մամադու Դիավարա (17), Արտավազդ Քարամյան (45):

ՇԱԽՄԱՏ

Մրցաշարում եռիշխանություն է

Սարաեւոյի շախմատի մրցաշարի 6-րդ տուրում առաջատարներից մեկը՝ Սերգեյ Մովսիսյանը ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Ռաջաբովի հետ: Մյուս առաջատարը՝ Սոկոլովը, զիջեց Սմիրինին: Վերջինս, ինչպես եւ Մովսիսյանը, վաստակել է 4 միավոր: Միավորներով նրանց հավասարվեց նաեւ Շիրովը, որը պարտության մատնեց Դրեեւին: Կոժուլ-Գեորգիեւ, Կուրաիցա-Դիզդարեւիչ պարտիաները խաղաղ ելք ունեցան:

Առաջատարներին կես միավորով զիջում են Գեորգիեւն ու Սոկոլովը: 3 միավոր է վաստակել Դրեեւը:

«Մերսեդես» «Զենիթի» դարպասապահին

Սանկտ Պետերբուրգում ընկերական հանդիպում անցկացրին տեղի «Զենիթն» ու Իտալիայի «Միլանը»: Իտալացիները, բնականաբար, խաղում էին առանց առաջատար ֆուտբոլիստների: Հաշիվը 18-րդ րոպեին բացեց «Զենիթի» խաղացող Ռանջելովիչը: Մինչեւ ընդմիջում Օլլանդինին վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ 2-րդ խաղակեսում թիմերը մեկական գնդակ փոխանակեցին: Հաղթողը որոշվեց 11 մ հարվածաշարով: Հաջողությունն ուղեկցեց դաշտի տերերին (4:3): Վճռորոշ եղավ Շեւչենկո-Մալոֆեեւ մենամարտը: «Զենիթի» դարպասապահը հետ մղեց «Միլանի» հարձակվողի հարվածը: Հենց Մալոֆեեւին էլ հանձնվեց հանդիպման լավագույն խաղացողի համար սահմանված թանկարժեք մրցանակը՝ «Մերսեդես» ավտոմեքենան:

Մեկնարկը տրվեց

Ֆրանսիայում մեկնարկել է թենիսի «Մեծ սաղավարտ» մրցանակի շարքին պատկանող այս մրցաշրջանի 2-րդ մրցաշարը՝ «Ռոլան Գարոսը»: Տղամարդկանց մրցաշարում առաջին իսկ հանդիպումից հետո պայքարից դուրս մնաց «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերի 13-ակի հաղթող Փիթ Սամփրասը: Նա զիջեց իտալացի Անդրեա Գաուդենցիին: Առաջին փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարեցին Մոնտանեսը, Սաբալետան, Պավելը, Խաասը, Կոստան, Գոնսալեսը, Կլեմանը, Շալկենը, Մարտինը:

Կանանց մրցաշարում «բաժանված» թենիսիստուհիներից միայն ֆրանսուհի Սանդրին Տեստյուն չկարողացավ մտնել հաջորդ փուլ՝ պարտվելով Պաոլա Սուարեսին: 2-րդ համարը կրող Վինուս Ուիլյամսը հաղթեց գերմանուհի Լամադեին: Հաղթանակներ տոնեցին նաեւ Ռուբինը, Շետը, Պրատը, Ֆեռնանդեսը, Լյուչիչը, Դեմենտեւան, Պանովան, Կրեմերը, Մայոլին, Գերմանովան, Սվենսոնը:

Բաժինը վարում է ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ծառազարդումն` էտո՞ւմ, թե՞ փայտաքով

Երեւանի փողոցներով քայլելիս տարօրինակ հանդիպումներ շատ կարելի է ունենալ: Բայց երբ հանդիպում ես համատարած գլխատված ծառերի, սիրտդ ցավում է եւ ափսոսանք ես զգում: Ծառերն էլ ենթարկվո՞ւմ են տեռորի, թե՞ պարզապես հերթական էտում է. Եվ ամեն տարի նույն պատկերն է քաղաքում: Երբ լուսանկարում էինք արդեն չորացած կամ ամբողջովին հատված ծառերը, մի ծերունի անցավ մեր կողքով` ինքն իրեն խոսելով. «Լուսանկարելով չորացած ծառը չես կանաչեցնի»: Մտածում ես, թե ինչ մեղք են գործել ծառերը կյանք, ընչառություն եւ շուք են հաղորդում քաղաքին, զովացնում, փոշին ու աղմուկը կլանում, մենք էլ իբրեւ երախտագիտություն, նրանց գլխատում, ապա չորացնում, արմատախիլ ենք անում:

Արովյան փողոցում առաջին ծառը մաքրագործված:

Իսկ եթե պարզապես էտում է, ապա սա եւ մասնագիտություն է, նախկին վարսավիրի կամ խոհարարի գործը չէ, քանի որ յուրաքանչյուր ծառատեսակ ունի էտելու իր կանոնները. էտումը կարող է կատարվել միայն մասնագետի` դենդրոլոգի ցուցումների համաձայն: Լավ սղոցից եւ ասիճանից բացի ճիշտ էտում կատարելու համար անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական իմացություն, այլապես կվերածվի «փայտահավաքի»: Ծառերի շարունակվող սպանդը արդյոք խորամանկորեն իրագործված քա՞յլ է, թե՞ տգիտության հետեւանք:

Կարծում ենք` ժամանակն է սկսել ծառերի հաշվառման գործընթաց: Գուցե ծիծաղելի հնչի այս փաստը այն դեպքում, երբ երկիրը մարդաթափ լինում, արժե խոսել ծառերի մասին: Բայց ծառազրկման նման տեմպերը մեզ մարդկանց, կկանգնեցնի անխուսափելի վտանգի առաջ` էկոլոգիական ծանր վիճակներ ստեղծել:

ԱՐՏՅՈՒՐ ԽՈՒ...ՅԱՆ

Երեւան քաղաքին անհրաժեշտ են հացենի եւ կեղծ ակացիա, մինչդեռ տնկում ենք այն, ինչ ձեռքներս ընկնում է

1 հա սոճու անտառը կլանում է 32 տոննա փոշի

Կառավարության որոշմամբ, 1989 թ. ստեղծվեց էկոլոգիանոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնը: Սակայն այն 1991 թ.-ից գործում է որպես առանձին միավոր: Որպես առաջատար գիտահետազոտական կազմակերպություն, այն իրականացնում է կիրառական եւ հիմնարար հետազոտություններ էկոլոգիայի եւ շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում: Այսօր էկոկենտրոնն իրականացնում է բյուջեից ֆինանսավորվող 9 գիտական ծրագրեր, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրի երկրաքիմիա, ռադիոէկոլոգիա, կենսաքիմիական ցիկլեր, կենսաէներգետիկա, լանդշաֆտների եւ բնական ռեսուրսների գնահատում, քարտեզագրում եւ այլն: Այդ աշխատանքներում ընդգրկված են 77 աշխատակիցներ, այդ թվում` 50 գիտաշխատողներ:

Այդ ֆոնի վրա, մասնավորապես, կարեւորվում է քաղաքակենտրոնացված գոտիներում, տվյալ դեպքում` Երեւանում ծանր մետաղների` կապար, սնդիկ, ասոցիացիայի հետազոտությունը: Այսօր Երեւան քաղաքն ունի ծանր մետաղներով աղտոտվածության քարտեզ, որը հնարավորություն է տալիս որոշելու, թե քաղաքի որ մասն ինչքան է աղտոտված: Տրվել է Երեւան քաղաքի տեխնածին, աղտոտված հողերում աճող բանջարանոցային մշակաբույսերի էկոտոքսիկոլոգիական ոչ միայն գնահատականը, այլեւ մոնիտորինգի արդյունքում պարզվել է, որ սմբուկն ավելի քիչ ծանր մետաղներ է պարունակում, քան լոբին, իսկ ամենաշատը` կանաչեղենը, հատկապես սալաթը (հազար): Ուսումնասիրությունը ցույց է տվել, որ ագրոհամակարգերի մեջ ներմուծվող մետաղների քանակության ավելացումը հանգեցնում է բուսականության ոչ միայն միկրոտարրերի կազմի փոփոխության, այլ նաեւ մի շարք ֆունկցիոնալ խախտումների, որն էլ ի վերջո տարբեր հիվանդությունների պատճառ է դառնում եւ որն էլ շատ հաճախ փոխանցվում է ժառանգաբար: Անտառահատումների խնդրով կենտրոնը չի զբաղվում, սակայն անտառահատված տարածքներում մշակված բանջարանոցային բույսերի աղտոտվածության մեծ ցուցանիշ է գրանցվել: Իսկ 2001 թ. Ալավերդու լեռնամետալուրգիական կոմբինատի ազդեցության շառավղով հողային ծածկույթի աղտոտման մոնիտորինգը բացահայտել է ...ի շարք տեխնածին ծանր մետաղնե...լ աղտոտման աճի միտում: Իսկ գճ... թ. համեմատությամբ, Հրազդան նվճ...րերի, ՄԾ-ի պարունակությունը կը շա... է 10 անգամ: Գետառի վիճա...լոտայի...տահոգիչ է` ջրի որակի պի...տվել, ո...ուսումնասիրությունը ցույց է ...ջին կարգ...շ տեղերում բորը (առա...րի) 1-2 ան...տանգավորության տարսահմանված...կնով գերազանցում է ...Ինչպես տեղ...ասրելի նորմաները: գիտական քար...րեց էկոկենտրոնի ...ր, կենսաբանական գիտությունների թեկնածու Ամալյա Մուրադյանը, ատոմակայանի երկրաբանական քարտեզագրման, ինչպես նաեւ ռադիոակտիվ թափոնների թաղման, տեղամասի ընտրության ուսումնասիրություն է կատարվում, 2002 –2004 թթ. կանցկացվի սահմանային գետերի` Հայաստան-Ադրբեջան, Վրաստան եւ ԱՄՆ համատեղ մոնիտորինգ` որոշելու միջսահմանային գետերի աղտոտվածությունը:

Գաղտնիք չէ, որ մեզանում քաղաքների բնակավայրերի կանաչապատումն իրականացվել է անկանոն, հաշվի չի առնվել, թե տվյալ բույսը որ տարածքի համար է անհրաժեշտ, քանի որ տարբեր բույսեր վտանգավոր նյութեր կլանելու, կուտակելու տարբեր հատկանիշներ ունեն: Այսօր Երեւան քաղաքին խիստ անհրաժեշտ են հացենի եւ կեղծ ակացիա ծառատեսակները, որոնք թունավոր մետաղների մեծ տարածք են կլանում: Մինչդեռ կան ծառատեսակներ, ինչպես արծաթափայլ բարդին, որն ալերգիա առաջացնող հատկություն ունի, պետք չէ ընդգրկել քաղաքների կանաչապատման ծրագրում: Այսօր կենտրոնն ունի Երեւան, Վանաձոր, Սպիտակ, Էջմիածին, Աբովյան քաղաքներին անհրաժեշտ ծառատեսակների տնկման ծրագիր: Բայց դա միայն թղթի վրա է, քանի որ այսօր ծառատունկը կատարում ենք ոչ թե ծրագրով, այլ տնկում ենք ինչ ձեռքներս ընկնում է: Հարկ է հիշեցնել, որ 1 տ. կանաչ տնկարկը թթվածնով բավարարում է 30 մարդու, իսկ 1 հա սոճու անտառը կլանում է 32 տոննա փոշի:

Ի դեպ, 1997 թ. հայերենով հրատարակվել է առաջին էկոլոգիական բացատրական բառարանը, որը պարունակում է շուրջ 2500 տերմիններ` անգլերեն եւ ռուսերեն համարժեքներով: Ներկայումս Վեստ Էլիսի (ԱՄՆ) համալսարանի քննաբանական լաբորատորիայի հետ իրականացվում է «Ծանր մետաղները շրջակա միջավայրում» համատեղ ծրագիրը: Դանիայի տեխնոլոգիական ինստիտուտի հետ էլ ուսումնասիրություններ են տարվում բենզինում կապարի պարունակությունների ուղղությամբ: Այս տարվա հուլիսին էլ անց է կացվելու «Կովկասի շրջակա միջավայրի աղտոտման ռիսկի էկոտոքսիկոլոգիական գնահատումը» միջազգային սեմինար:

Բնապահպանական խնդիրները միայն մեզանում չէ, այլ ողջ աշխարհում: Համագործակցությունը միջազգային կազմակերպությունների հետ` լավից էլ լավ է, թեմաներն էլ` անսպառ, դրամաշնորհներն էլ լինում են, քանի որ նույն ցավը նաեւ աշխարհին է պատել: Սակայն այդ լավը ի՞նչ է փոխել մեր կյանքում: Մի՞թե այսօր էլ չենք ուտում նույն աղտոտված միրգը, բանջարեղենը, շնչում աղտոտված օդը: Եվ մի՞թե 22 տարին բավարար չէ մաղի վրա մի բան գցելու համար:

Պարզվում է` էլի ժամանակ է պետք...

ԱՄԱԼՅԱ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

ՋԷԿ-ի վնասակար արտանետումների ազդեցությունը մթնոլորտի վրա

Մթնոլորտը, որ օդային միջավայր է, շրջակա միջավայրի առավել խոցելի բաղադրիչներից մեկն է: Առանց նրա անհնար է մարդու, կենդանական եւ բուսական աշխարհների գոյությունը, քանի որ պարունակում է երկրի վրա եղած թթվածնի հիմնական մասը: Մարդու գործունեությունն ահռելի եւ չվերականգնող վնաս է պատճառում մթնոլորտին: Շրջակա միջավայրի բոլոր բնական բաղադրիչների անխզելի փոխկապակցվածության շնորհիվ մթնոլորտի աղտոտումն անխուսափելիորեն ազդում է հիդրոսֆերայի, լիտոսֆերայի, բիոսֆերայի վրա: Վնասակար նյութերի արտանետումները մթնոլորտ անընդհատ աճում են ուրբանիզացիայի, նոր գործարանների եւ ֆաբրիկաների ավելացմանը զուգընթաց: Մթնոլորտն առավելս աղտոտվում է, երբ մթնոլորտ են արտանետվում վնասակար նյութեր էներգասարքավորումների աշխատանքի ժամանակ, որոնք աշխատում են ածխաջրածնային վառելիքով (բենզին, նավթ, մազութ, ածուխ):

Մթնոլորտի աղտոտման հիմնական աղբյուր են ՋԷԿ-երը: Տարբեր տեսակի վառելիք այրելիս մթնոլորտ են նետվում ոչ թունավոր գազեր եւ ջրային գոլորշի: Բացի այդ, օդային միջավայր են նետվում այնպիսի վնասակար նյութեր, ինչպիսիք են կապարը, մուրը, ածխաջրածինները, կարծր վառելիքի չայրված մասնիկները, քաղցկեղային բենզոպիրենը:

Ժամանակակից ՋԷԿ-երը 2,4 մլն կՎտ հզորությամբ օրական օգտագործում են մինչեւ 20 հազար տոննա ածուխ եւ մթնոլորտ են նետում 680 տոննա ծծմբի, 200 տոննա ազոտի օքսիդներ, 120-240 տոննա մոխիր, մուր, փոշի (թվային տվյալները տրված են էլքային վառելիքում` 1,7 տոկոս ծծմբի պարունակությամբ, եւ երբ փոշեզերծ համակարգի արդյունավետությունը 94-98 տոկոս է): Հետազոտությունները ցույց են տվել, որ հզոր կենտրոնների շրջակայքում մթնոլորտ է արտանետվում օրական 280-360 տոննա ծծմբի օքսիդ:

Քարածխի այրման ժամանակ շատ մեծ քանակությամբ մոխրային մնացորդներ են մնում, որոնք արտահանվում են քաղաքից դուրս: Մոխրալցատեղերը մեծամասամբ վատ են սարքավորված, եւ մոխիրը տարածվում է: Բացի այն, որ մոխիրը աղտոտում է մթնոլորտը, կուտակվում եւ ծածկում է հողի մակերեւույթը հաստ շերտով, նպաստում է տեխնոգեն անապատների գոյացմանը:

Գիտնականները հաշվել են, որ ՋԷԿ-երն անջատում են ծծմբային անհիդրիդ, որը նետվում է մթնոլորտ արդյունաբերական ձեռնարկություններից: Սրա պատճառը տեխնոլոգիական պրոցեսներն են, որոնք մարդկանց բավարարում են ջերմային եւ էլեկտրաէներգիայի հարցերում, բայց դրա հետ միաժամանակ շրջակա միջավայրի անթույլատրելի աղտոտում են առաջացնում: Այս պրոցեսները զարգանում են առանց էֆեկտիվ միջոցների կիրառման, որ նախազգուշացնում են մթնոլորտի աղտոտումը:

Հատկապես վտանգավոր են ծծմբային անհիդրիդը, ծծմբի երկօքսիդը, ազոտի օքսիդները` կեղտոտելով հիդրո եւ լիտոսֆերաները: Այդ պատկերի առավել վառ դրսեւորումներից են թթվային անձրեւները: Այդ անձրեւները գոյանում են այրվող վառելիքից եւ մթնոլորտ ներխուժող ածխագազերից` հիմնականում ծծմբի երկօքսիդից եւ ազոտի օքսիդներից:

Բացի այդ, ՋԷԿ-ից մթնոլորտի աղտոտումը բերում է նոր երեւույթի` փայտերի նուրբ տեսակների կործանման, ինչպես նաեւ արագ եւ միաժամանակ 6 տեսակի փշատերեւազգիների աճի դանդաղեցմանը: Այս ամենի պատճառն է նաեւ այն, որ ժամանակին չեն վերանորոգվում եւ չեն ստուգվում սարքավորումները, ինչն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում կենդանական եւ բուսական աշխարհի վրա:

ԱՐՄԵՆ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ,
Ճարտարագիտական համալսարանի էներգետիկայի ֆակուլտետի 3-րդ կուրսի ուսանող

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ
RADIO VAN FM 103
DEUTSCHE WELLE
Немецкая волна
...усская редакция
В эфире радиостанции ...дио ВАН“
FM 103.0 ежедневно в 2... кроме понедельника
и четверга.
Слушайте самые свежие но... из Европы
только в эфире радиостанци... ...дио ВАН“ FM 103.0
Հետաքրքիր փաստեր եւ բազմաթիվ տ...
Մենք կբացենք ձեր առջեւ արվեստի գաղտնիքները` հայտնիներից:
...կանց հետ: Եվ այս ամենը «Ոսկե շարք» ...ները` արվեստի մարդ...
քանչյուր երկուշաբթի ժ. 23:00 (կրկնություն: Յուրա... ...հինգշաբթի ժ. 23:00):
«Ոսկե շարք»- մեկնաբանություններ, իրադա... ...ւններ, երաժշտություն:
«Ռադիո Վանի» գովազդային գործակալություն...
Հեռախոս` 54-00-02
ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

Հեռուստածրագրեր

29 մայիս, Չորեքշաբթի

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00 Հայլուր
10.30 Մարզաշխարհ
11.00 Հ/ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Կեսգիշերային ճեմընթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
Հ1 Երեւան. Ազգային երաժշտական ալիք
14.00 Լուր (երաժշտական նորություններ)
14.05 Երաժշտական ալիք (ուղիղ եթեր)
15.00 Լուր
15.05 Top 10 (կարճ տարբերակ)
15.20 Ակունք (ազգային երգ)
15.35 Nonstop
15.55 Նոտատետր
16.00 Լուր (երաժշտական նորություններ)
16.05 Երաժշտական ալիք (ուղիղ եթեր)
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտսերիալ «Վերջին պատասանը»
17.35 Իմ տեր, իմ հավատ, իմ եկեղեցի
18.00 Հ/ս-լ «Սիրո կախարդանք»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 Հարցամարտ
19.50 Մանրամասներ
20.00 Այլուր
20.10 Շրջադարձ
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Ոսկի նշան
21.50 Ազգային ժողովի նիստում. հայտարարություններ, հարցեր կառավարությանը
23.40 Ֆուտբոլային հայլուր
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեմընթաց
1.20 Հայլուր (ռուսերեն)
1.25 Հայլուր (անգլերեն)
1.30 Գ/Ֆ «Գեղեցիկ Ջոն»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 Բարի լույս Հայաստան
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Ս-լ «Անտոնելլա»
11.00 Համերգ
11.30 Ակցենտ
12.20 Գ/Ֆ «Վիշապի համբույրը»
16.00 Լրաբեր
16.20 Կենդանիները կատակում են
16.45 Մուլտֆիլմ
17.00 Ռուսական բալետի աստղերը
17.10 «Բլում-Բլում» պատմություններ
17.30 «Եռաֆազ»
18.00 Ս-լ «Անտոնելլա»
18.55 Civillis
19.20 Բժիշկ Պետրոսյանի «Պեղատոմսը»
20.00 Լրաբեր
21.00 Հակաստվեր
21.35 Հասցեն՝ Հայաստան
22.00 Ընտանեկան լոտո
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ- նորություններ
24.00 Ֆուտբոլ. «Արարատ-73»-ԽՍՀՄ հավաքական

Գ

19.30 «Գնդիկ Բոքոնիկ»
19.50, 22.00 Բախտացույց
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.20 Գ/Ֆ «Նոստրոմո» (3-րդ մաս)
22.05 Գիտաստղեր
22.30 Գ/Ֆ «Մռայլ ամառ»
00.00 Մամուլի խոսնակ

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.00, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
08.30, 21.00 CNN
09.00 Բումերանգ
10.00, 19.40 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
10.30 «Աստղային մարզանք»
11.00, 20.00 Ավտոսրահ-2000
11.30 Հայրենիք-Սփյուռք
12.00, 18.30 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/Ֆ «Անկման արագություն»
15.30 Մուլտֆիլմ
16.30 Բումերանգ
17.30 Կոմպյուտեր ժամ
22.00 Ընտանեկան ակնթարթ
23.30 Գ/Ֆ «Զոհերի հաշվարկում»
02.00 Գիշերային կինոսրահ «Ֆեմինիստուհին»

(Շանթ)

08.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15 «Ֆուտբոլային սուրհանդակ»
08.45, 21.45 «Նոսալշիգ»
09.15, 19.00 Ս-լ «Սատանայի ճուտը»
10.15, 17.15 Ս-լ «Լողափ»
11.00, 15.15 Մ/ս-լ «Մարդասարդ»
11.20, 15.45 Մ/ս-լ «Տեսուչ Հաջեթը»
11.40, 16.15 Մ/ս-լ «Բոբիի աշխարհը»
12.15, 18.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
13.00 Ցերեկային կինոնկար
14.30 «Խաչմերուկ»
16.45 Ս-լ «ՄԵՇ»
20.20 Ս-լ «Լեդի բոս»
21.30 «Ծո-ից ծո Հայաստան»
22.40 «Պատահական վկա»
23.10 Ֆիլմ DVD
01.15 Գեղֆիլմ
02.45 Երաժշտական ծրագիր

ԵՐԵՒԱՆ

09.00 «Առավոտ»
10.30 Մուլտֆիլմ
11.55 «Ավտոշուկա TV»
12.00 Հ/բ «Ակցենտ»
12.30 ТВЦ Մոսկվա «Տարբիվ»
13.35 ТВЦ Մոսկվա Ս-լ «Խանձված սրտեր»
14.30 «Էլիտար շրջան»
15.00 «ТВЦ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»
15.15 ТВЦ Մոսկվա Ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.20 «Սպորտ+»
16.50 «Ավտոշուկա TV»
17.00 Մուլտֆիլմ
17.30 Գեղարվեստական կինոնկար
19.00 Պղրության ղողանջներ
19.20 «Ավտոշուկա TV»
19.30 «Բուրգ»
20.00 «ТВЦ Մոսկվա» Ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
20.40 «Ավտոշուկա TV»
20.50 Մուլտֆիլմ մեծահասակների համար
21.00 «Հարցախոսու»
21.30 «Այս երեկո, այս ժամին»
22.30 Գեղֆիլմ
01.10 «ТВЦ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

6.30 Կոմեդիա «Ադամս ընտանիքի վերամիավորումը»
8.00 Արկածային «Անախորժություններ կապիկների հետ»
9.35 Մարտաֆիլմ «Հրե մրրիկ»
11.45 Մարտաֆիլմ «Մարտավարական հարձակում»
13.15 Արկածային «Անապատի սպիտակ արեւը»
14.40 Մելոդրամ «Սնափառության խարույկ»
16.40 Վեսթերն «Մոտենում է հեծյալը»
18.35 Հայֆիլմ «Գիքորը»
20.05 Աղետ «Արմագեդոն»
22.30 Թրիլեր «Բայա»
00.00 Թրիլեր «Բանտախուց»
1.50 Սարսափ «Սարսափների օրը»
3.30 Թրիլեր «Պատանդը»
5.10 Դրամա «Ծագող արեւ»
7.15 Կոմեդիա «Աէրոպլան 2»

ԱՐՄԵՆԱԿՈԲ

11.00, 16.00 Համերգ
12.00 Գ/Ֆ «Մարոյան եղբայրներ»
13.25 Մուլտծրագիր
17.05 Հայկական մուլտֆիլմեր
18.05 Վ/Ֆ «Կիրակնօրյա Երեւան»
18.30 Համերգ «Արմենակոբ» մշակութային կենտրոնի անսամբլների կատարմամբ
19.00 «16»
20.10 «Հանդիպում»
20.40 «Իգդիր աշխարհի կանչը»
21.00 «Կուկուռիկ»
21.30 «Երեւանի գիշերներում»
22.10 Գ/Ֆ «Նվագախմբի տղաները»
23.40 Վ/Ֆ «Սա Հայաստանն է»
01.00 Գ/Ֆ «Շեղ կյանք»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

8.00 Մ/ս-լ «Վարդագույն հովազը»
8.15 Վերկացիկ
8.30 Մուլտֆիլմ
10.00 Գ/Ֆ «Հեքիաթ այն մասին, թե ինչպես Պետրոս թագավորն ամուսնացրեց արապին»
11.35 Մուլտծրագիր
13.15 Գ/Ֆ «Սպիտակ ժանիք» (1-ին սերիա)
15.00 Մեր հայրենիքի պատմությունը
15.15 Մուլտծրագիր
16.00 Գ/Ֆ «Սպիտակ ժանիք» (2-րդ սերիա)
17.45 Մ/Ֆ «Երկիրը մինչ մեր ժամանակները»
19.00 Աստղածաղիկ
19.20 Մ/ս-լ «Բագզ Բանի»
19.30 Վ/Ֆ «Շնաձկներ»
20.25 Մուլտծրագիր
20.45 Մեր հայրենիքի հեքիաթները
21.00 Գ/Ֆ «Մեծ արձակուրդ»
22.25 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան («Ֆիգարոյի ամուսնությունը»)

[illegible] Ռեգիոնալ ցանց

18.05, 18.30, 20.15, 22.00 Տեղական լուրեր
18.15 Մուլտծրագիր
18.50, 21.45 Համերգ
19.00 Բարի լուր
19.30 «Սինյորա»
21.00 Դետեկտիվ սերիալ
22.40 Ա1+ֆուտբոլ
22.50 Ընտանեկան կինո

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15, 20.00 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
11.15 Ծիծաղի համայնապատկեր
11.40 Ով է ուզում միլիոնատեր դառնալ
12.40, 14.00 «Երալաշ»
12.50 Գրիմոլություն
13.15 «Լուրջանկա». «Լ. Տրոցկի. Դատապարտված է սպանության» (1-ին մաս)
14.10 Լ. Լուժինա «Երկինքն ինձ հետ է» ֆիլմում
16.15 Մուլտայբուբեն
16.35 100%
17.00, 22.35 Ս-լ «Կայսրությունը հարվածի տակ է»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 «Կուռքեր». Լ. Լուժինա
21.00 Ռուսական պտտախաղ
22.00 Ժամանակ
23.40 «Լուրջանկա». «Լ. Տրոցկի. Դատապարտված է սպանության» (2-րդ մաս)
00.30 Գիշերային «Ժամանակ»
01.00 Ռուսական էքստրիմ
01.30 Գիշերային հերթափոխ

РТР

6.50-10.00 РТР-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղափառ օրացույց
7.15, 8.30 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 9.10 Հերթապահ բաժանմունք
7.30, 9.30 Ազդ
7.40, 9.10, 23.45 Ճանապարհային պարեկ
8.10 РТР-ի փորձաքննությունը
8.20 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Նախաբան
9.15 Մոսկվա-Մինսկ
10.10 Ս-լ «Սա Հոլիվուդն է»
11.20 Վավ. սերիալ «Սահման»
12.20 Սերիալ «Ցանց»
13.05 Իմ ընտանիքը
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Սերիալ «Սիբիլ»
15.25 Մելոդրամ «Սիրո մակույկ»
16.25 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.25 Ս-լ «Ընկերները-3»
18.20 Ս-լ «Երջանկություն ենք ցանկանում»
19.50 Ս-լ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Ս-լ «Ընտանեկան գաղտնիքներ»
22.55 Ս-լ «Մարոսեյկա, 12»
00.00 Լուրեր-Մանրամասներ
00.30 Սենատորների ակումբ
01.15 Ալեքսանդր Ինշակովը «Առնետների անկյուն» ֆիլմում
03.05 Թեժ տանդյակ

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը НТВ-ում
9.50, 20.35 Ս-լ «Սեւ ագռավ»
11.20 Եղանակի տեսություն
11.25 Քրեական Ռուսաստան
11.55 Բնակարանային հարց
12.35 Միջավայր
13.20, 16.40, 19.40 Քրեական գործ
13.35 Դետեկտիվ «ՏԱՍՍ-ը լիազորված է հայտարարել...» (8-րդ սերիա)
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
17.30, 21.45 Ս-լ «Բարոն անունով...»
18.35 Ս-լ «Կեղտոտ գործ»
20.00, 23.00 «Այսօր» Պ. Մարչենկոյի հետ
23.35 Օրվա հերոսը
00.05 Ս-լ «Շտապօգնություն»
01.30 Գորդոն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Հայաստանի հեռուստատեսային ցանց» ՊՓԲ ընկերությունից հայտնում են, որ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խաղերը ՀՀ տարածքում կհեռարձակվեն հանրային հեռուստատեսությամբ եւ այն հեռուստաալիքներով, որոնք կունենան համապատասխան թույլտվություն:

Համաձայն ՌԴ ОРТ եւ РТР հեռուստաընկերությունների հետ կնքված պայմանագրերի, ինչպես եւ նրանց կողմից ստացված արտոնագրերի, ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խաղերը Հայաստանում վերոնշյալ հեռուստաալիքներով չեն հեռարձակվելու, քանի որ վերջիններս իրավունք ունեն դրանք հեռարձակել միայն ՌԴ տարածքում:

Armex

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. մայիսի 28-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առք* Bid: լավագույն գին Best price	Առք* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: քանակ Total qnt.	Կնքված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կնքված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կնքված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կնքված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կնքված գործարքներ Transactions: ծավալ Volume
ՍԵՎԼՈՄԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B							500.0	500.0	500.0	180	90,000.0
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B	1,500.0	1,500.0	10								
ԵՐ ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Ն	EKQG	B	400.0	400.0	10								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1,500.0	1,500.0	10								
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	25								
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HGMQ	B	1,500.0	1,500.0	10								
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ Գ/Ն	JHJG	B				8,000.0	8,000.0	200					
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B							100.0	100.0	100.0	500	50,000.0

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 [illegible] բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P, արտոնյալ բաժնետոմսերի չկան ղասին [illegible]: ՍՊԸ-ի բաժնեմասի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO:
[illegible] ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի ընթացքում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով:
ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 137 արժեթուղթ: Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման ամփոփ արդյունքները հրապարակվում են [illegible]
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am
©Armex

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524352

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

ԷՍ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Կապիտալ-Մենեջմենթ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Փրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Զանազան

ԱՍՏՂԱ գուշակ 29 մայիս

ԽՈՅ

Անձնական գործերը նպատակահարմար ձեւով ծրագրելու եւ ուժերը ճիշտ բաշխելու ունակությունը թույլ կտա զերծ մնալ տհաճություններից: Օրն աննպաստ է ուղեւորությունների, գործուղումների, ճանապարհորդությունների համար:

ՑՈՒԼ

Ձեր ակտիվությունը փոքր-ինչ կնվազի: Եթե ուզեք ինչ-որ ձեւով աչքի ընկնել, ապա զսպեք ձեզ եւ մեծ ջանքեր մի գործադրեք, միեւնույն է, հաջողության չեք հասնի: Փորձեք կարգավորել հին գործերը, իսկ նորերը հետաձգեք:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Օրվա երկրորդ կեսին ձեր մերձավորները դժգոհություն կարտահայտեն այն կապակցությամբ, որ լիարժեք շփումներն անհնար են դարձել: Դրա հետեւանքով հնարավոր է, որ դուք ինքներդ սկսեք դժգոհել եւ նույնիսկ ագրեսիվություն դրսեւորել:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Այսօր չարժե կազմել երկարաժամկետ ծրագրեր: Պետք է ուշադրություն դարձնել միայն ընթացիկ գործերին: Եկող շաբաթ թերեւս ունենաք հեռանկարային գաղափարներ, լուրջ առաջարկություններ, վայելեք ազդեցիկ մարդկանց հովանավորությունը:

ԱՌՅՈՒԾ

Օրն աննպաստ է հանդիպումների, սիրային տեսակցությունների, ընտանեկան հարաբերությունների համար: Մերձավոր մարդու հետ շփումը կին առյուծներին կպատճառի վիրավորանքներ կամ արտասվելու առիթ կդառնա:

ԿՈՒՅՍ

Այսօր հավանաբար կլսեք ձեզ հասցեագրված դրական խոսքեր, որոնք հաճելի կլինեն: Բացառված չէ, որ տարեց կույսերն ընդլայնեն ծանոթությունների շրջանակը, ձեռք բերեն հովանավորներ: Տղամարդ կույսերը թերեւս գտնեն վաստակի նոր աղբյուր:

ԿՇԵՌՔ

Օրը կրում է բացասական միտումներ: Խուսափեք մշտապես դժգոհ, ձանձրալի եւ քարացած մտքի տեր մարդկանցից: Թույլ մի տվեք, որ կտրուկ դատողությունները եւ անարդարացի քայլերը փչացնեն մերձավորների հետ ձեր դրական հարաբերությունները:

ԿԱՐԻՃ

Ձեռքսեղմումների, հովանավորության օր է: Խորհուրդ է տրվում կատարել գնումներ, մասնակցել վիճակախաղերի եւ այլ խաղարկությունների: Կարիճներից շատերի բախտը կբերի: Երիտասարդները կարող են համարձակորեն զբաղվել նոր գործով:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Այսօր հավանական են կորուստներ: Ավտոմեքենա վարելիս պետք է չափազանց ուշադիր լինել, այլապես հնարավոր են անշրջելի դեպքեր: Մի հեռացեք մերձավորներից, մի ներամփոփվեք: Ինչ էլ պատահի, պահպանեք լավատեսությունը:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Այսօր հնարավոր են վեճեր սիրեցյալի հետ: Դրանց հետեւանքով հարաբերությունները կլարվեն եւ կպահանջվեն նորացում: Ձեզանից է կախված՝ կզժտվեք նրա հետ, թե ոչ: Միեւնույն բանին կարելի է նայել տարբեր տեսանկյուններից:

ՋՐՀՈՍ

Օրը նպաստավոր է ֆիզիկական բեռնվածությունների, ակտիվ հանգստի համար: Ձեր փոփոխուն ներաշխարհը կարող է այսօր պահանջել անսովոր շրջապատ կամ նոր զգացողություններ: Բայց զգուշացեք պատահական ծանոթություններից. հնարավոր է բացասական ազդեցություն:

ՁԿՆԵՐ

Ֆինանսական դրությունը թերեւս փոքր-ինչ վատանա ձեզանից անկախ պատճառներով: Աստղերը զգուշացնում են, որ մոտ ժամանակներս դրամական մուտքեր չպետք է ակնկալել: Օրը կապված կլինի սիրային հիասթափությունների հետ:

ԽՈՀԱՆՈՑ

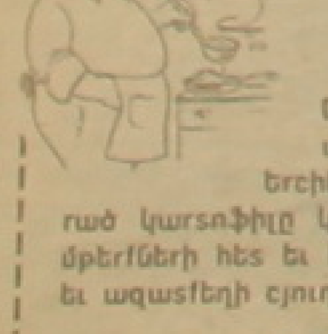

Երշիկով կամ ապուխտով սալաթ

150 գ երշիկ կամ ապխտած միս, 50 գ շվեյցարական պանիր, 2 կարտոֆիլ, 2 թթու վարունգ, 1 ձու, 250 գ մայոնեզ, ազատքեղ, սեւ պղպեղ, մանանեխ:

Երշիկը, շվեյցարական պանիրը, վարունգները եւ խաշած ու մաքրած կարտոֆիլը կտրատել խորանարդիկներով: Մայոնեզը խառնել կտրատած մթերքների հետ եւ համեմել ազատքեղով, աղով: Մատուցել ձվի բոլորակներով եւ ազատքեղի ճյուղիկներով:

Ելակի կոկտեյլ կիտրոնի օշարակով

3/4 լ կաթ, 200 գ սառեցրած ելակի պյուրե, 30 մլ կիտրոնի օշարակ: Խառնել հարիչով: Ավելացնել 4 ճաշի գդալ մանրած սառույց:

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վաճառվում է ամառանոց Կաթնաղբյուր գյուղում (Կոտայքի մարզ), մշտական տաք/սառը ջուր, հոսանք, գազ, հեռախոս, 2400 քմ պտղատու այգի, մեծ լողավազան, հացատուն, ջերմոց... Հեռ. 26-79-92, (022) 2-69-15

Վաճառվում է 2 հարկանի վարչական շենք ԳՈՒՄ-ի մոտակայքում 2500 քմ տարածքով, ունի ցանկապատված պարտեզ 5900 քմ, երեք կողմից ճանապարհ, 3-րդ հարկ ավելացման հնարավորություն, հարմար է բուհի, օֆիսի, արտադրության համար: Հեռ. 54 55 17, 56 55 65, 23 87 74:

- Շտապ վաճառվում է 51 անկյունագծով հեռուստացույց եւ տեսամագնիտոֆոն, երկուսն էլ JVC մակնիշի: Գինը 200 դոլար, հեռ. 44 61 27:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Աղայան 9, 110 քմ ընդ. մակերեսով, վերանորոգված, մշտական սառը/տաք ջրով: Հեռ. 26 79 92, (022) 2 69 15:

Պահանջվում է **վարձով** բնակարան փոքր կենտրոնում, մատչելի գնով, հեռ. 58 38 68, փեյջեր 1137:

- «Երեւանվեքլինյուս» անգլերեն լեզվով թերթին հարկավոր են գովազդային գործակալներ՝ առնվազն 1 տարվա աշխատանքային փորձով, մանրամասների համար զանգահարել 58 15 39, ժ. 14:30-18:30:

Վաճառվում են ակվարիումներ 20-120 լ տարողությամբ, տարբեր չափերի եւ ձեւերի: Ընդունվում են պատվերներ: Հեռ. 73-33-92 (ժ. 18:00- 22:00):

Վաճառվում է արտադրատարածք Եղվարդում, ընդ. մակերեսը 3600 քմ, որից 850 քմ-ն շենքեր, շինություններ, 16 միավոր տարբեր նշանակության հաստոցներ: Հեռ. 26-54-69 (երեկոյան):

Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ Դեմիրճյան փողոցում: Հեռ. 58-38-68:

Շտապ վաճառվում է պտղատու այգի Բյուրականում, լավ մշակված, 1400 քմ, կա մետաղյա տնակ: Հեռ. 58-38-68:

Վաճառվում են հրապարակին մոտ սեփականաշնորհված տներ եւ հողատարածք 740 քմ: Հասցեն Ամիրյան 14: Հեռ. 56-44-86:

Վաճառվում է ռուսական շրիֆտով գրամեքենա «DELUX», ֆրանսիական, գունավոր պատճենահանման սարք CANON CJ7 շատ ցածր գներով: Հեռ. 58-38-68:

Փոխանակում եմ Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:

Վաճառվում է մեկ հարկանի տուն Աշտարակի շրջանի Ձորափ գյուղում, բոլոր հարմարություններով եւ 1600 քմ պտղատու այգու տարածքով: Հեռ. 56-04-03:

- Վաճառվում է Կենտրոնում 80 քմ կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. 9/9 հարկ, դարձրած 3 սենյականոց, ընդ. մակերեսը 66 քմ, Շարուրի փող. (Չարբախ): Գինը 5000 դոլար: Հեռ. 46-64-13 (ժ. 18-ից հետո):

- Վաճառվում է 1200 քմ սեփականաշնորհված հողամաս «Հայֆիլմի» մոտակայքում (Քասախ-Ավան): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-70-91:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջում (9/2 հարկ, վերանորոգված, 100/48 մակերեսով, կաղնե մանրահատակ, ներկառուցված պահարաններ, 2 բաց տեռ. պատշգամբ): Գինը 12.500 դոլար: Հեռ. 58-95-68:

- Վաճառվում է սառնախցիկ: Հեռ. 53-36-74:
- Ֆրանսերեն սովորել ցանկացողներին վաճառում եմ տեսաերիզ: Գինը 5000 դրամ: Հեռ. 53-36-74:

Վաճառվում է 3+1 սենյականոց բնակարան Սեբաստիա հյուրանոցի դիմաց, 9/7 հարկում (իտալական սալահատակ, վերանորոգված սանհանգույց, ջրի բաք): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 39-96-30:

Տրվում է վարձով տուն ԳՈՒՄ-ի մոտ, 2,5 սենյականոց, 9/8 հարկում, նոր վերանորոգված, կահավորված, սառնարան, ճաշ. հեռուստացույց, տաք ջուր, անկողին, սպասք: Գինը 180 դոլար: Հեռ. 53-36-74:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան: Ամառանոցային 202 Վ շենքում (նախկին Կանաչի հանգստյան տուն), 4 հարկանի շենքի 2-րդ հարկ, կապիտալ վերանորոգված: Հեռ. 65-23-32:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Մաշտոցի պ. 5/1 հարկ, 75 քմ ընդհ. տարածքով, մաքուր վիճակ, տարածքը հարմար է օֆիսի համար, գինը 35.000 դոլար: Հեռ. 570908:

Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Գյուլբենկյան 2/1, 14/12 հարկ (ժամացույցի գործարանի հարեւանությամբ), հին վերանորոգմամբ, վերելակով, ջուրը ժամով, հեռ. 26-89-05, գինը 13.000 դոլար:

- Վաճառվում է **CD փոխանակիչ** «CHANGER», 6 հասանոց KENWOOD: Գինը 150 դոլար: Հեռ. 09404403:

Վաճառվում է 4 սեն. բնակարան Մալաթիա թաղ. (Լուսաստղի հարեւանությամբ), ընդ. մակ. 105 քմ, 2 տեռ. պատշգամբով, բարվոք վիճակում: Հնարավոր է փոխանակում 1 եւ 3 սենյականոց բնակարանների հետ: Գինը 13.000 դոլար: Հեռ. 77-09-37:

Վաճառվում է բջջային հեռախոս PANASONIC EB-BSD90G, գինը 100 դոլար: Հեռ. 09487069:

Վաճառվում է բջջ. հեռախոս NOKIA 6210, գինը 130 դոլար: Հեռ. 09430271:

Վաճառվում է բջջ. հեռախոս SIEMENS S 25 I, գինը 165 դոլար: Հեռ. 09428243:

- Վաճառվում է 900 քմ սեփական հողամաս Նորքի այգիներում, որտեղից բացվում է Մասիսի եւ քաղաքի գեղեցիկ տեսարան: Գինը 11.000 դոլար: Հեռ. 65-10-94:
- Վաճառվում է գերմանական «Stadsfurt» մակնիշի հեռուստացույց, գունավոր, 61 սմ անկյունագծով, 90 թ. արտադրության, լավ վիճակում: Հեռ. 53-73-75:

Կգնեմ 1 սենյականոց բնակարան քաղաքի փոքր կենտրոնում, մինչեւ 11.000 դոլարի սահմաններում: Հեռ. 53-73-75:

Վաճառվում է OPEL-KADET մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ. 63-65-34:

Վաճառվում է «Վազ 2106» մակնիշի ավտոմեքենա 83 թ. արտադրության, գույնը՝ բաց կանաչ, վազքը 77.000 կմ, շարժիչը 1700, գերազանց վիճակ, SONI մագնիտոֆոն, նոր սրահ: Գինը 1400 դոլար: Հեռ. 09420072:

Վաճառվում է 2107 մակնիշի ավտոմեքենա, 1994 թ. արտադրության, փոխ. տուփը 5 աստիճան, գույնը սպիտակ: Գինը 2000 դոլար: Հեռ. 09495299:

Վաճառվում է իտալական FIAT մակնիշի սպիտակ գույնի միկրոավտոբուս, լավ վիճակում: Հեռ. 55-32-32:

Վաճառվում է 2106 մակնիշի ավտոմեքենա 06-ի շարժիչով, նորմալ վիճակում, 85 թ. արտադրության, գույնը սպիտակ, գունավոր ապակիներով: Գինը 1200 դոլար: Հեռ. 55-32-32:

- Պահանջվում են բանվոր փականագործներ, եռակցող, հյուսն, ատաղձագործ, բուֆետապան, ռեստորանի երաժիշտներ, էլեկտրիկ, խոհարար: Հեռ. 236001, 232362:
- **Մերսման** որակավորում ունեցող բժշկուհին հրավիրում է բուժական, կազդուրիչ, կետային եւ ընդհանուր մերսման: Հեռ. 22-92-92 (ժամը 10:00-16:00), 25-92-29:

Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ 2,5x6: Հեռ. 23-91-33:

- **Կգնեմ** օգտագործված լվացքի մեքենա: Հեռ. 53-04-39, Տիգրանին:
- **Անդրեաս Սեւոյանը փնտրում է** 1943 թ. Ստեփանավանում իր հետ 6 ամիս ծառայած Լեոնարդին: Հեռ. 65-22-36:
- Վաճառվում են **«գլյուկոմետրեր»** արյան մեջ շաքարի տոկոսը 30 վրկ. չափելու համար եւ պահեստային տեստ-թղթիկներ: Հեռ. 24-17-65:
- Վաճառվում է 2500 քմ պտղատու այգի՝ ցանկապատված, մշտական ոռոգման ջուր, 700 պտղատու ծառերով: Գինը՝ պայմանագրային: Հասցեն՝ ք. Աբովյան Հեռ. 2-37-77:
- Վաճառվում է 1600 քմ ընդհանուր տարածքով **հողամաս Աշտարակի շրջանում**: Տարածքում երկու 3 հարկանի տուն, լողավազան, հոսանք, ոռոգման եւ խմելու ջուր, 150 պտղատու ծառ: Գինը 20.000 դոլար: Հեռ. 52-54-23:

Վաճառվում է 4 հարկանի առանձնատուն Կիեւյան 2, նրբ. 18 հասցեում, ունի 600 քմ հողամաս, կապիտալ վերանորոգված, լողավազան, սաունա: Հեռ. 22-54-88: Դիմել առանց միջնորդների:

- Մասնավոր **հետախուզական եւ իրավաբանական ծառայություն** Հեռ. 0948-9967:
- Վաճառվում է 1 տ բեռնատարողությամբ **վերելակ**: Հեռ. 09 41 90 18:

Կանանց, տղամարդկանց սեռավարակների, սեռական խանգարումների, անպտղության ախտորոշում եւ բուժում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00) կամ 09423059:

Դիսբակտերիոզների եւ ստամոքսաղիքային մյուս հիվանդությունների բուժում դեղորայքով եւ դեղաբույսերով համակցված: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00):

Բուժական, կազդուրիչ եւ կետային մերսում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00), 25-92-29 (17:00-22:00:

- Արեւելահայերեն, արեւմտահայերեն դասական եւ աբեղյանական ուղղագրությամբ գրքերի խմբագրում, հրատարակության պատրաստում եւ սրբագրում, թարգմանություններ: Հեռ. 48-52-16, 53-20-29, Գեւորգ:

Բուժում: 1. Նեւրոզներ, վախ, դեպրեսիա, հիստերիա... 2. Նեւրալգիաներ: 3. Մաշկավեներական հիվանդություններ: 4. Հենաշարժողական համակարգի խնդիրներ: 5. Ինֆեկցիոն բարդույթներ: 6. Իմպոտենցիա (ցանկացած մակարդակի): 7. Մերսում բուժական, առողջարարական: Վճարը՝ բուժումից հետո: Հեռ. 25 31 51, 26 01 59:

Սկանվորդ

1

2

- Ռուսլան-դական «կենաց ջուրը»
- Ֆրան-սահայ նկարիչ
- Նկարիչ ... Պիկասո
- Ռուս պոետ ... Ման-դելշտամ
- Հան-գերով «խոսողը»
- Տառի «որմնա-դիր»
- Ջրիմուռ, բազմա-ցում
- Բեռնա-մարդա-տար
- Հայտնա-գործել է Պո-պովը
- Վալդիս ...
- «Գործի լավ կեսը»
- Վեգ, ճան
- 4
- Փան-ջունի
- Դատա-րան, երդվյալ ...
- ԽՍՀՄ ԳԱ պրե-զիդենտ (1961-75)
- Ասիա-կան պկու
- Իվանեի եղբայրը
- «Օրի-նակելի» էլեկտրոդ
- Ջոկոն-դայի «ամրոցը»
- Անբաժան երկվոր-յակների երկիրը
- «Մասշ-տա-բային» վեկտոր
- Ընտիր մուրա-բայացու
- Չեչա-քար, փուլքար
- Ին-ֆարկտի «բույն»
- Գանգա-տուփ
- Ավիա-ցիայի հայ մարշալ
- Մազերի «օսլա»
- Նեղոս-յան եթով-պիա
- Հեռա-գրական ապարատ
- Եհովա աստծո ընտրյալը
- ...բո-քոնիկ
- Հիսուսի երկրային տատը
- Ձիու «դեկը»
- Էբնոս
- Հացին քսելու միս
- Կռվասե-րը դա է «փընտ-րում»
- Թե արգոնը, թե ուրանը
- Եւ ժանր, եւ պիես
- Եւ ոտնա-տակ, եւ կոշ-կատակ
- «Չկնամ-բոխ»

3

- Պոսեյ-դոնի «զենքը»
- Հինգ դյուժին րոպե
- Զանիի մայրը
- Պարթեւ թագավոր
- Օլիմպոսի «առաջին տիկինը»
- Դիվանա-գիտական ելույթ
- Ինքնիշ-խան
- Կազա-կական գեներալ
- Եւ Պար-թեւը, եւ Սեւա-դան
- Աշխարհի գթառատ Մայրը
- Շիթիլ
- Լոզունգը պատին
- Աքսիոմ, թեորեմ, ...
- Արոնցի անվա-նակից ուսուցիչը
- Իմաստություն, շողա-հայաց
- Օլիմ-պոսյան բախտա-գուշակ
- 5
- Հերակ-լեսյան «ախոռա-տեր»
- Ոսկորի եւ կաշվի արանքում
- Խուրմա
- Արագ «սպա-նող» վարակ
- Մյուս մակա-նունը Մտալին
- Թելի ճամփան «բացողը»
- Նորայր Մուշեղյան
- Փոքրիկ ռեստո-րան
- Պերուա-բնակ հնդկացի
- Երգիչներ Անիտան եւ Վիկ-տորը
- Հայաս-տան Աժ, Իսլան-դիա ...
- Գիտա-կան ենթադ-րություն
- Բառա-կազմա-կան ծեւույթ
- Կրակա-հերթ «ծա-ռացող» մարդ
- Անուշի եղբայրը
- «Բուղեն-բրոկներ»
- Բույսի «ընտրա-կան տե-ղամասը»
- Ֆրանսիա-ցի աստ-վածաբան Պիերը
- 2
- Ժյուլ Վեռն, դիպված
- Կաքավի «երկա-րակյաց քույրը»
- Էշի «կա-ղության ժամա-նակը»
- «Փոշե-կուլը» սարդու-տային
- 3
- Խաժակնի աչքի սեւ կետը
- Դերա-սանուհի ... Շնայդեր
- «Ջրալի» միրգ
- Դեզի «ատոմ»
- «Վեցերի տրիոյի խմբա-վարը»
- 1
- Խոզի «խալին»
- Ռուս աստղա-գուշակ
- Քյոնիգս-բերգցի իմաս-տունը
- Դեղարկ-ղում «գրանց-վածը»
- Վեպ վերջ, աղոթք ...
- «Չինա-կան հացա-հատիկ»

4

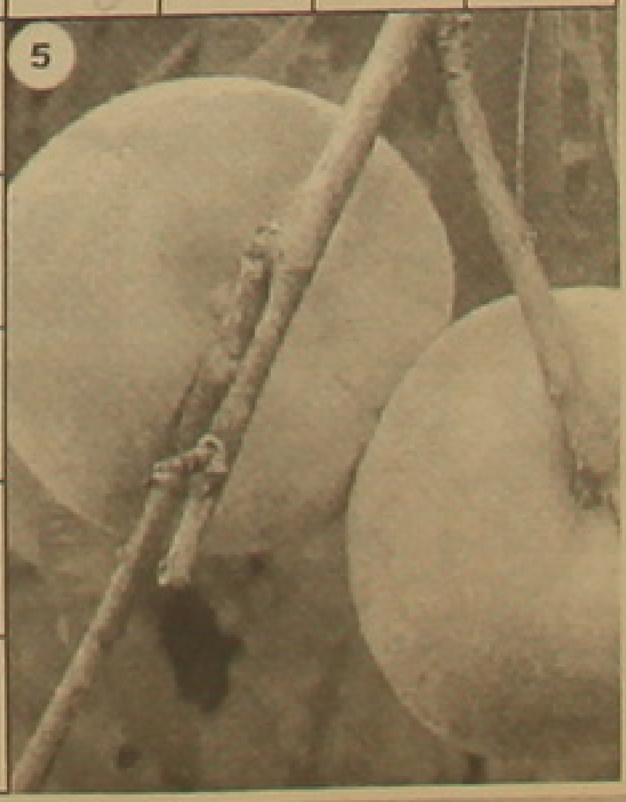
5

Ի ուշադրություն գործարարների

Վաճառվում է «Արզնի» հանքային ջրերի գործարանը

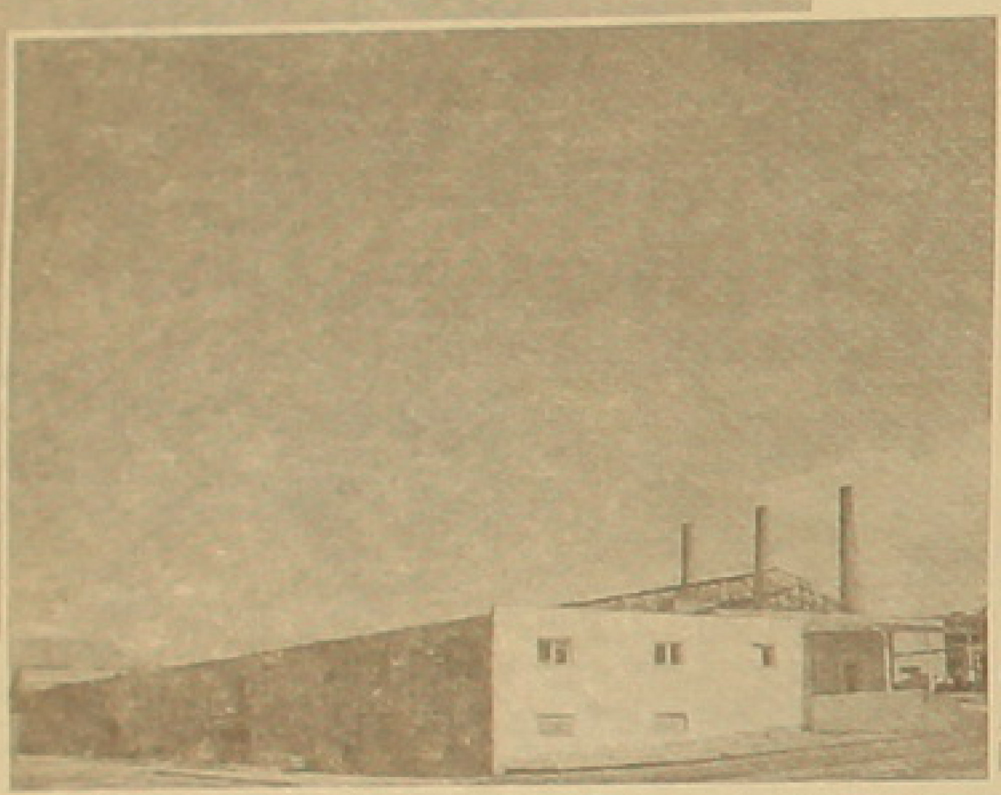

Երեւանից 20 կմ հեռավորության վրա 5 հեկտար ընդհանուր մակերեսով գործարանն կարող է օրական թողարկել մինչեւ 25 հազար շիշ բույլ հանքայնացված գազավորված հանքային ջուր։

Այժմ գործարանը թողարկում է 0.5 եւ 0.330 լիտր տարողությամբ պոլիէթիլենային բանկաներով, 0.5 եւ 1.5 լիտր տարողությամբ պոլիէթիլենային շշերով հանքային ջուր։ Երկրորդ հոսքագիծը նախատեսված է հանքային ջուրը ապակե տարաներով թողարկելու համար։

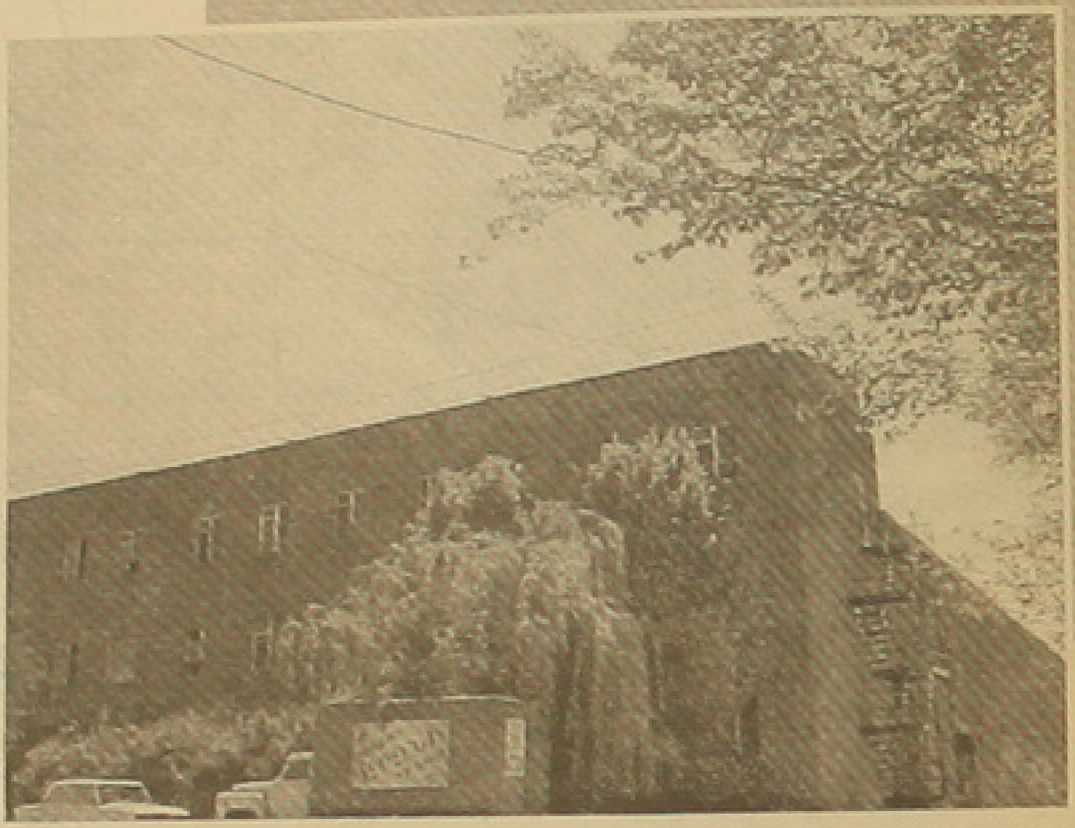

«ԱՐԶՆԻ» ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

«Արզնի» հանքային ջուրը բարերար է ներգործում մարսողական համակարգի վրա։ Խորհուրդ է տրվում օգտագործել ստամոքսի քրոնիկ բորբոքումների, աղիների, լյարդի եւ ենթաստամոքսային գեղձի հիվանդությունների, քրոնիկ պանկրեատիտների դեպքում։

«Արզնի» հանքային ջրի բաղադրության մեջ կան անիոններ (քլոր եւ այլն) եւ կատիոններ (նատրիում, կալցիում, մագնեզիում եւ այլն)։

Առաջարկով շահագրգիռ բոլոր կազմակերպությունները ու անձիք կարող են դիմել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա), 615 սենյակ, հեռախոս՝ 53-54-71, 53-58-32։

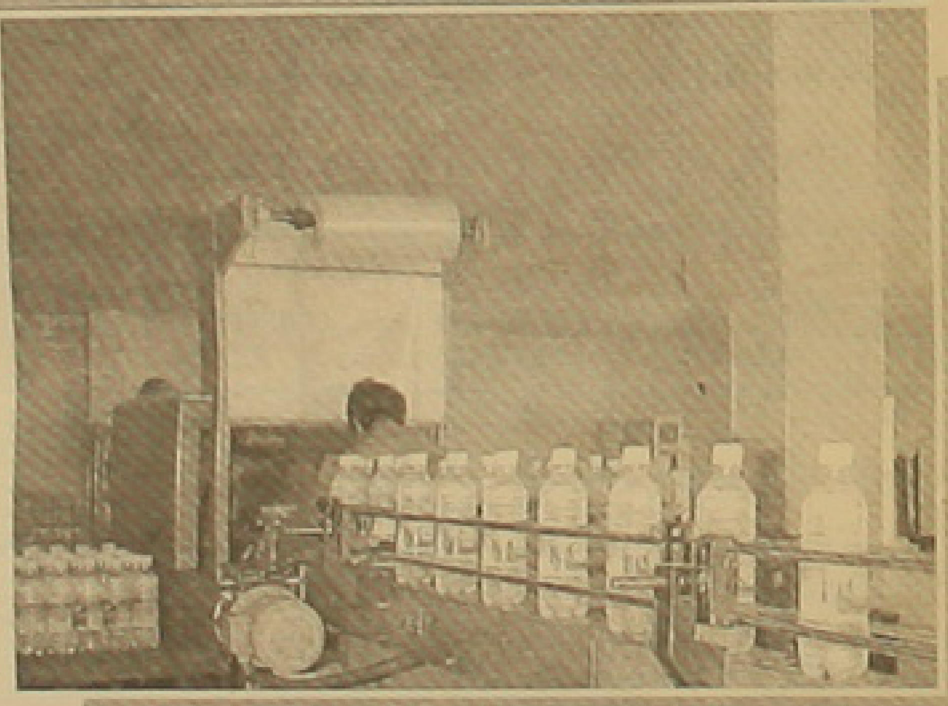

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ-ը պատկանող գույքի վաճառքի ցուցակ

Հ/Հ	Գրանցման հասցե (վայրը)
1	ք.Երեւան, Քանաքեռ, 1 նրբ. 35տուն II հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2	ք.Երեւան, Մ. Գորկու փող. 43 II հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3	ք.Վայք, Երիտասարդական պալատ 0.5 հա հողամաս, 2105 քմ մակերեսով
4	ք.Երեւան, Շիրակի փող. կից արտադրամաս
5	Արգավանդ թիվ 1 արտադրամաս
6	ք.Երեւան, Ազատանգեղոսի 7. բն.179 37.32 քմ մակերեսով, I սենյակ
7	Արզնու հանքային ջրերի գործարան
8	ք.Երեւան, Նուբարեշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
9	ք.Երեւան, գյուղ Չաղբանակ, խճուղի 7 ավտոծառանարկություն
10	ք.Երեւան, Սամիկոնյանց 40շ., խանութ, նկուղով, 840 քմ մակերեսով
11	ք.Երեւան, Տ.Մեծի 65ա, 11 հարկանի ադմինիստրատիվ շենք 4400 քմ մակերեսով, 0.3 հա տարածքով
12	ք.Հրազդան, Երեւանյան խճուղի, ավտոծառանարկություն, ադմինիստրատիվ շենք, 430քմ մակերեսով, 2.2 հա տարածքով
13	ք.Չերմուկ, առողջարան, 10 հարկանի, (կիսակառույց), 20200քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
14	ք.Ծաղկաձոր, մանկական ճանբար (կիսակառույց), 1900քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով
15	ք.Երեւան, Արաբկիր փ.37/ 7 հանրակացարան 840 քմ մակերեսով
16	ք.Երեւան, Շիրակի նրբ.13/1, 3 հարկանի ադմինիստրատիվ շենք, 1200 քմ մակերեսով, 300 քմ հողամասով
17	Արմավիրի մարզ, գյուղ Մերձավան ադմինիստրատիվ շենք, 5835 քմ մակերեսով, 0.25 հա հողամասով

Արտահաշվեկշռի տրամադրման եւ բանկի սեփականություն հանդիսացող գույքի տնօրինման վարչության պետ՝

Ա. ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ

Հեռ.
53-54-71, 53-58-32

50 միլիոն ՀՀ դրամից եւ 100 հազար ԱՄՆ դոլարից ավելի գումարների ժամկետային ավանդների ընդունումը եւ տոկոսադրույքների սահմանումը իրականացվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնելով Հայագրոբանկի վարչության նախագահի հետ։

Ցպահանջ ավանդների համար սահմանված է 3% տարեկան տոկոսադրույք։

ՀՀ դրամով ավանդների նվազագույն չափը՝ 50 000 դրամ է, ԱՄՆ դոլարով ավանդների նվազագույն չափը՝ 100 դոլար։

Հայագրոբանկի համակարգում 2002 թ. հունվարի 01-ից ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ավանդների համար, կապված տոկոսների վճարման հաճախականությունից եւ ավանդի գումարի մեծությունից, սահմանվում են հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները՝

Ժամկետային ավանդներ

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն. ՀՀ դրամ	մինչեւ 100.0 հազ. $
Ամսական	10.0	7.0

90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն. ՀՀ դրամ	մինչեւ 100.0 հազ. $
Ամսական	11.5	8.0
ժամկետի վերջում	12.0	8.5

180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն. ՀՀ դրամ	մինչեւ 100.0 հազ. $
Ամսական	12.5	9.5
ժամկետի վերջում	13.0	10.0

270 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն. ՀՀ դրամ	մինչեւ 100.0 հազ. $
Ամսական	13.5	8.5
ժամկետի վերջում	14.0	9.0

360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
	մինչեւ 50.0 մլն. ՀՀ դրամ	մինչեւ 100.0 հազ. $
Ամսական	14.5	7.5
ժամկետի վերջում	15.0	8.0

«Ազգ» տպագրատուն. Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 28. 05. 2002. Գինը՝ 100 դրամ